

Seat No.	
-------------	--

M.A. (Mass Communication) (Semester – I) Examination, 2014
PRINCIPLES OF MASS COMMUNICATION (Paper – I)

Day and Date : Friday, 14-11-2014

Total Marks : 70

Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Select the correct alternative.

14

योग्य पर्याय निवडा.

1) The circular model of communication developed by

- a) Shanon and Weaver b) Herold Lasswell
c) Osgood and Schramm d) None of these

संज्ञापनाचे वर्तुळाकृती प्रतिमान _____ यांनी विकसित केले.

- a) शॅनॉन आणि विव्हर b) हेरॉल्ड लॉसवेल
c) ऑसगुड आणि श्रॅम d) यापैकी नाही

2) T.Newcomb developed his model in

- a) 1954 b) 1953
c) 1958 d) 1948

टी. न्युकाॅम्ब यांनी त्यांचे प्रतिमान _____ मध्ये विकसित केले.

- a) १९५४ b) १९५३
c) १९५८ d) १९४८

11) Who write the book 'mathematical theory of communication' ?

a) Herold Lasswell	b) T. Newcomb
c) Shanon and Weaver	d) Osgood

‘संज्ञापनाचा गणिती सिद्धांत’ हे पुस्तक कोणी लिहिले आहे ?

a) हेरॉल्ड लॉसवेल	b) टी. न्युकॉम्ब
c) शॅनॉन आणि विव्हर	d) ऑसगुड

12) Which of the following is not a modern media ?

a) Newspaper	b) Radio
c) Cinema	d) Sculpture

खालीलपैकी कोणते आधुनिक माध्यम नाही ?

a) वृत्तपत्र	b) रेडिओ
c) चित्रपट	d) शिल्पकला

13) The term 'Agenda – setting' is coined by

a) Malcom Mac and Donald Shaw
b) Miles J. and Scot
c) Ostman and Hartman
d) None of these

‘मुद्द्याची निश्चिती’ ही संज्ञा _____ यांनी प्रचलित केली.

a) माल्कम मॅक आणि डोनाल्ड शॉ
b) माईल्स जे. आणि स्कॉट
c) ऑस्टमन आणि हार्टमन
d) यापैकी नाही

14) TV is _____ type of Media.

- a) Visual Media
- b) Audio Media
- c) Audio-visual Media
- d) Print Media

टीव्ही _____ माध्यम आहे.

- a) दृक माध्यम
- b) श्राव्य माध्यम
- c) दृक-श्राव्य माध्यम
- d) मुद्रित माध्यम

2. Write short notes (**any four**).

12

टीपा लिहा (कोणत्याही चार).

a) Communication and socialization.

संज्ञापन आणि सामाजिकीकरण.

b) Losswell's model of communication.

लॉसवेलचे संज्ञापनाचे प्रतिरूप.

c) Democratic media theory.

लोकशाहीवादी माध्यम सिद्धांत.

d) Limitations of mass media.

जनमाध्यमांच्या मर्यादा.

e) Satellite communication.

उपग्रह संज्ञापन.

3. Write the answers in **100 words (any four)**.

16

पुढील प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा (कोणतेही चार).

1) What is a model ? What is its importance in communication theory ?

प्रतिरूप म्हणजे काय ? संज्ञापन सिद्धांतामध्ये त्याला काय महत्त्व आहे ?

2) State the difference between in communication and Mass Communication.

संज्ञापन आणि जनसंज्ञापन यातील फरक स्पष्ट करा.

3) What do you mean by media education ?

माध्यम शिक्षण म्हणजे काय ते सांगा.

4) State the various types of audience.

ऑडियन्सचे विविध प्रकार नमूद करा.

5) Write in detail about communication process.

संज्ञापन प्रक्रियेबाबत सविस्तर लिहा.

4. Write the answers in **250 words (any two)**.

14

पुढील प्रश्नांची उत्तरे २५० शब्दात लिहा (कोणतेही दोन).

1) “Our culture is rich but communication medias are poor” – Discuss.

“आपली संस्कृती समृद्ध आहे परंतु संज्ञापन माध्यमे दुर्बल आहेत” – चर्चा करा.

2) Development communication is gaining importance in new age – Discuss.

नव्या युगात विकास संवादास अधिक महत्त्व प्राप्त होत आहे – चर्चा करा.

3) State the various definitions of communication.

संज्ञापनाच्या विविध व्याख्या नमूद करा.

5. Write the answer in **500** words.

14

पुढील प्रश्नाचे उत्तर ५०० शब्दात लिहा.

Define Communication Theory. Explain various types of communication theories with suitable examples.

संज्ञापन सिद्धांताची व्याख्या द्या. संज्ञापन सिद्धांताचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

OR / किंवा

Discuss in detail about the new trends in mass communication.

जनसंज्ञापनातील नवीन प्रवाहांबाबत सविस्तर चर्चा करा.

5) Ajay-Atul, the famous musician pair, did compose music for which of following films ?

- a) Natrang b) Jogawa c) Singham d) All of these

अजय-अतुल या सुप्रसिद्ध संगीतकार जोडीने खालीलपैकी कोणत्या चित्रपटांना संगीत दिले आहे ?

- a) नटरंग b) जोगवा c) सिंघम d) यापैकी सर्व

6) The first film show held in Paris on _____

- a) 28th December 1895 b) 28th November 1895

- c) 25th December 1895 d) None of these

पॅरिसमधील पहिला चलचित्र शो _____ रोजी झाला.

- a) २८ डिसेंबर १८९५ b) २८ नोव्हेंबर १८९५

- c) २५ डिसेंबर १८९५ d) यापैकी नाही

7) The magazine Trav-Talk is related with _____

- a) Music b) Travel and tourism

- c) Fashion d) Film

ट्रॅव-टॉक हे मासिक _____ शी संबंधित आहे.

- a) संगीत b) प्रवास आणि पर्यटन

- c) फॅशन d) चित्रपट

8) Who bagged Dadasaheb Phalke award ?

- a) Saumitra Chatarjee b) K. Balachandar

- c) Yusuf Khan d) All of these

दादासाहेब फाळके पुरस्कार कोणाला मिळाला आहे ?

- a) सौमित्र चटर्जी b) के.बालाचंद्र c) युसुफ खान d) यापैकी सर्व

9) The NFAl was set up in _____

- a) 1989 b) 1964 c) 1957 d) 1960

एन एफ ए आय ची स्थापना _____ मध्ये झाली.

- a) १९८९ b) १९६४ c) १९५७ d) १९६०

10) Which was the first movie of Abhishek Bachchan ?

- a) Shararat b) Kabhi Khushi Kabhi Gum

- c) Refugee d) None of these

अभिषेक बच्चनचा पहिला चित्रपट कोणता ?

- a) शरारत b) कभी खुशी कभी गम

- c) रेफुजी d) यापैकी नाही

- 11) The Indian cinematograph Act was passed in the year _____
a) 1918 b) 1921 c) 1930 d) 1909
भारतीय सिनेमाटोग्राफ कायदा _____ मध्ये मंजूर झाला.
a) १९१८ b) १९२१ c) १९३० d) १९०९
- 12) Who is the director of film 'Deool' ?
a) Girish Kulkarni b) Umesh Kulkarni
c) Santhosh Kulkarni d) Sanjay Kulkarni
देऊळ चित्रपटाचे दिग्दर्शक कोण आहेत ?
a) गिरीश कुलकर्णी b) उमेश कुलकर्णी c) संतोष कुलकर्णी d) संजय कुलकर्णी
- 13) NFDC was formed in _____
a) 1975 b) 1974 c) 1978 d) 1976
राष्ट्रीय चित्रपट विकास महामंडळाची स्थापना _____ मध्ये झाली.
a) १९७५ b) १९७४ c) १९७८ d) १९७६
- 14) _____ is the first Marathi Talking film.
a) Ayodhyecha Raja b) Raja Harishchandra
c) Sairandhri d) None of these
_____ हा पहिला मराठी बोलपट आहे.
a) अयोध्येचा राजा b) राजा हरिश्चंद्र c) सैरंध्री d) यापैकी नाही

2. Write notes (any 4) :

12

टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- 1) FTII
एफ टी आय आय
- 2) Barfi
बर्फी
- 3) Lok Prabha
लोकप्रभा
- 4) Film Division
चित्रपट विभाग
- 5) Multi-camera shooting
बहुकॅमेरा चित्रिकरण

3. Write answers in **100 words (any four) :** **16**

पुढील प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा (कोणतेही चार) :

- 1) What is the cut ? State the importance of cut in film.
कट म्हणजे काय ? चित्रपटातील कटचे महत्व विशद करा.
- 2) State the various types of the magazines.
मासिकांचे विविध प्रकार नमूद करा.
- 3) Describe the language of cinema.
चित्रपटाच्या भाषेची माहिती द्या
- 4) State the role of art director in film.
चित्रपटातील कला दिग्दर्शकाची भूमिका विशद करा.
- 5) Write in brief about Marathi Magazines.
मराठी मासिकाबाबत थोडक्यात विवेचन करा.

4. Write the answers in **150 words (any 2) :** **14**

पुढील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) :

- 1) Describe the film distribution in detail.
चित्रपट वितरणाची सविस्तर माहिती द्या.
- 2) State the need of film appreciation.
चित्रपट रसास्वादाची आवश्यकता नमूद करा.
- 3) Explain the role director and editor in film production.
चित्रपट निर्मितीमधील दिग्दर्शक आणि संकलन यांची भूमिका स्पष्ट करा.

5. Write the answer in **250 words :** **14**

पुढील प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दात लिहा :

- 1) Explain the role editorial, advertisement and distribution section in magazine production.

मासिक निर्मितीमध्ये संपादकीय, जाहिरात आणि वितरण विभागाची भूमिका विशद करा.

OR/किंवा

State the various essential elements in film production. Discuss in detail about cinematography.

चित्रपट निर्मिती विविध आवश्यक घटक सांगून छायाचित्रणाबाबत सविस्तर चर्चा करा.

Seat No.	
-------------	--

M.A. (Mass Communication) (Semester – I) Examination, 2014
Paper – II : DEVELOPMENT OF MEDIA
माध्यमांचा विकास

Day and Date : Monday, 17-11-2014

Total Marks : 70

Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

N.B. : i) **All questions are compulsory.**

सुचना : सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

ii) **Figures to the right indicate full marks.**
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. Select the correct alternatives.

14

योग्य पर्यायाची निवड करा.

i) Balshastrri Jambhekar started the _____ in 1832.

बाल शास्त्री जांभेकरांनी १८३२ मध्ये _____ हे वृत्तपत्र काढले.

a) Darpan

b) Digidarshan

दर्पण

दिग्दर्शन

c) Karmanuk

d) Bhoot

करमणूक

भूत

ii) _____ was the father of Marathi journalism.

_____ हे मराठी पत्रकारितेचे जनक होते.

a) Balshastrri Jambhekar

b) Dr. Ambedkar

बालशास्त्री जांभेकर

डॉ. आंबेडकर

c) Lokmanya Tilak

d) S. M. Paranjapee

लोकमान्य टिळक

एस. एम. परांजपे

iii) _____ was the first editor of Deenabandhu.

_____ दीनबंधुचे पहिले संपादक होते.

a) Krishanrao Bhalerao

b) Shripatrao Shinde

कृष्णराव भालेराव

श्रीपतराव शिंदे

c) Shivram Kamble

d) Bhau Mahajan

शिवराम कांबले

भाऊ महाजन

- iv) Swadeshimitram was the _____ important newspaper.
स्वदेशीमीत्रम हे _____ महत्वाचे वृत्तपत्र होते.
a) Tamil	b) Hindhi
तमिळ	हिंदी
c) Marathi	d) English
मराठी	इंग्रजी
- v) Anandrao Dharandhar started _____ in 1890.
आनंदराव धरनधरांनी १८९० मध्ये _____ हे वृत्तपत्र काढले .
a) Bhoot	b) Janata
भूत	जनता
c) Samaj	d) Prabhakar
समाज	प्रभाकर
- vi) 'Brahminical magazine' was publishing in _____ language.
'ब्राह्मीनिकल मॅगझीन' _____ या भाषेत प्रकाशित होत होते.
a) English	b) Marathi
इंग्रजी	मराठी
c) Hindi	d) Gujarati
हिन्दी	गुजराती
- vii) _____ was the editor of 'Indian Opinion' in South Africa.
_____ हे द. आफ्रिकेतील 'इंडियन ओपिनियन' चे संपादक होते.
a) M. Gandhi	b) B. Tilak
एम. गांधी	बी. टिळक
c) G. Agarkar	d) N. Kelkar
जी. आगरकर	एन. केळकर
- viii) Dainik Jagaran from Kanpur was published in _____
दैनिक जागरण कानपूर मधून _____ साली प्रकाशित झाले.
a) 1942	b) 1945
१९४२	१९४५
c) 1990	d) 1850
१९९०	१८५०
- ix) _____ was the first editor of Kesari.
_____ केसरीचे पहिले संपादक होते.
a) B. Tilak	b) G. Agarkar
बी. टिळक	जी. आगरकर
c) N. Kelkar	d) M. Gandhi
एन. केळकर	एम. गांधी

x) _____ was the first Hindi daily.
_____ हे पहिले हिन्दी दैनिक होते.

a) Hindosthan
हिंदोस्थान	b) Navbharat
नवभारत
c) Vishva Bandhu
विश्व बंधु	d) Kal
काल

xi) 'Samvad Kaumudi' was published in _____ language.

- 'संवाद कौमुदी _____ या भाषेत प्रकाशित होत होते.
a) Bengali
बंगाली	b) Persian
पारशी
c) English
इंग्रजी	d) Marathi
मराठी

xii) Jyotiba Phule and K. Bhaskar started _____ in 1877.

जोतिबा फुले आणि के. भास्करांनी १८७७ मध्ये _____ हे वृत्तपत्र काढले.

a) Deenabandhu
दीनबंधु	b) Kesari
केसरी
c) Darpan
दर्पण	d) Sudharak
सुधारक

xiii) Who started 'Karmanuk' in 1890 ?

१८९० मध्ये 'करमणूक' कोणी सुरु केले ?

a) Haribhau Apte
हरीभाऊ आपटे	b) Anant Bhalerao
अनंत भालेराव
c) Lokhitwadi
लोकहितवादी	d) Govind Kunte
गोविंद कूटे

xiv) _____ was the editor of Jnan Prakash.

_____ 'ज्ञान प्रकाश' चे संपादक होते.

a) Krishnaraj Trimbak Ranade
कृष्णराज त्रींबक रानडे	b) P. Acharya Atre
पी. आचार्य अत्रे
c) Dr. Ambedkar
डॉ. आंबेडकर	d) Mahatma Gandhi
महात्मा गांधी

2. Write short notes (any four) :

थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

1) Balshastrri Jambhekar

बालशास्त्री जांभेकर

- 2) Tilak and Agarkar
टिळक आणि अगरकर
- 3) Lokmanya Tilak
लोकमान्य टिळक
- 4) Lokhitawadi Ranade
लोकहितवादी रानडे
- 5) Agarkar
आगरकर

3. Write the answers in short (**any four**) : **16**
थोडक्यात उत्तरे लिहा (**कोणतेही चार**) :

- 1) What are the important ownership patterns of newspapers in our country ?
आपल्या देशातील वृत्तपत्राचे मालकी पद्धतीचे महत्व काय आहे ?
- 2) Explain the Mahatma Gandhi and his journalism.
म. गांधी आणि त्यांची पत्रकारिता स्पष्ट करा.
- 3) State the contribution of Nanasaheb Parulekar in Marathi journalism.
नानासाहेब परुलेकर यांचे मराठी पत्रकारितेतील योगदान विशद करा.
- 4) Explain the importance of Marathi Magazines in the 19th century.
१९ व्या शतकातील मराठी मासिकांचे महत्व स्पष्ट करा.
- 5) State the contribution of Agarkar in Marathi journalism.
आगरकरांचे मराठी पत्रकारितेतील योगदान विशद करा.

4. Write the answer in **250 words (any two)** : **14**
२५० शब्दात उत्तरे लिहा (**कोणतेही दोन**) :

- 1) Write in detail the press in Solapur District.
सोलापूर जिल्हातील पत्रकारितेवर सविस्तर लिहा.
- 2) Explain the importance of 'Balshastri Jambhekar' in Marathi journalism.
'बालशास्त्री जांभेकर' यांची मराठी पत्रकारितेतील महत्व स्पष्ट करा.
- 3) Write in detail on Birth of the Indian News Agencies.
भारतीय वृत्तसंस्थेचा जन्म यावर सविस्तर लिहा.

5. Explain the newspapers and magazines in the 19th century. **14**
१९ व्या शतकातील वृत्तपत्रे आणि मासिके स्पष्ट करा.

OR/किंवा

Explain the language is the vehicle of community development.

भाषा हे समुदाय विकासाचे वाहक आहे स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

M.A. (Mass Communication) (Semester – III) Examination, 2014
COMUNICATION RESEARCH (Paper – I)

Day and Date :

Total Marks : 70

Time :

N. B. : i) **All questions are compulsory.**

सूचना : सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

ii) Figures to the **right** indicate **full** marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. Choose correct alternative :

14

योग्य पर्यायाची निवडा करा :

i) Opinion poll is an example of _____

जनमत चाचणी हे _____ चे उदाहरण आहे.

a) Qualitative Research

संशोधन

b) Quantitative Research

संख्यात्मक संशोधन

c) Case study method

व्यष्टी अध्ययन पद्धत

d) All of these

यापैकी सर्व

ii) Recall test technique is mainly used for _____

स्मरण चाचणी हे तंत्र _____ साठी वापरले जाते.

a) PR Research

जनसंपर्क संशोधन

b) Radio Research

नभोवाणी संशोधन

c) Advertising Research

जाहिरात संशोधन

d) None of these

यापैकी एकही नाही

iii) Doordarshan's research unit is known as _____

दूरदर्शनच्या संशोधन विभागाला _____ म्हटले जाते.

a) DART

डार्ट

b) Audience Research Unit

ऑडियन्स रिसर्च युनिट

c) AMAP

अमॅप

d) None of these

यापैकी एकही नाही

iv) If you want to study space given by a newspaper for educational news then _____ is useful.

वृत्तपत्राने शैक्षणिक वृत्ताला किती जागा दिला याचा अभ्यास तुमहाला करायचा असल्यास _____ उपयोगी पडते.

a) Survey

सर्वेक्षण

b) Content Analysis

आशय विश्लेषण

c) Case study

व्यष्टी अध्ययन

d) None of these

यापैकी एकही नाही

v) When sample is selected in categories then this process is called _____

जेव्हा नमुना निवड करताना वर्गीकरण केले जाते तेव्हा या प्रक्रियेस _____ म्हणतात.

a) Cluster Sampling

एककपुंज नमुना निवड

b) Snowball sampling

बर्फगोळा नमुना निवडा

c) Quota sampling

कोटा नमुना निवड

d) All of these

यापैकी सर्व

vi) Interview is _____ method.

मुलाखत ही _____ पद्धत आहे

a) Quantitative
संख्यात्मक	b) Qualitative
गुणात्मक
c) Experimental
प्रयोगात्मक	d) All of these
यापैकी सर्व

vii) Instrument used to measure TRP is _____

टीआरपी मोजण्यासाठी _____ उपकरण उपयुक्त ठरते.

- a) Tachito meter
टॅचिटो मीटर
- b) Galvano Meter
गॅल्वानो मीटर
- c) People Meter
पीपल मीटर
- d) All of these
यापैकी सर्व

viii) A trial run of study conducted on small basis to determine whether the methodology is effective is _____

निवडलेली संशोधन पद्धती प्रभावशाली असल्याचे निश्चित करण्यास छोट्या स्तरावर केल्या जाणाऱ्या म्हणतात.

- a) Recall study
रिकॉल स्टडी
- b) Panel study
पॅनल स्टडी
- c) Pilot study
पायलट स्टडी
- d) All of these
यापैकी सर्व

ix) When we use books, journals for data collection then it is called _____

जेव्हा आपण तथ्य संकल्पनासाठी पुस्तके, नियतकालिकांचा वापर करतो तेव्हा त्यास _____ म्हणतात.

- a) Primary data
प्राथमिक तथ्ये
- b) Secondary data
दुय्यम तथ्ये
- c) Confidential data
गोपनीय तथ्ये
- d) All of these
यापैकी सर्व

x) When effect of media is immediate and on a major scale then it is known as _____

जेव्हा माध्यमाचा तात्काळ व मोठ्या प्रमाणात प्रभाव पडतो त्यास _____ म्हणतात.

a) Bullet theory
बंदुकीच्या गोळीचा सिद्धांत	b) Cultivation theory
मशागत सिद्धांत
c) Agenda setting theory
कार्यसूची सिद्धांत	d) None of these
यापैकी एकही नाही

xi) When a questionnaire is prepared giving space to answer every question is _____

प्रश्नावली तयार करताना जेव्हा प्रत्येक प्रश्नाच्या उत्तरासाठी मोकळी जागा ठेवली जाते त्यास _____ म्हणतात.

- a) Closed questionnaire
बंदिस्त प्रश्नावली
- b) Open questionnaire
खुली प्रश्नावली
- c) Independent questionnaire
स्वतंत्र प्रश्नावली
- d) All of these
यापैकी सर्व

xii) A tentative prediction about the outcome of research problem is _____

संशोधन समस्येच्या उत्तराबाबत केलेला तान्पुरता अंदाज म्हणजे _____

a) Pretest

पूर्वचाचणर

b) Variable

चल

c) Hypothesis

गृहितकृत्य

d) All of these

यापैकी सर्व

xiii) The agency involved in newspaper circulation research is _____

वृत्तपत्र वितरण संशोधन करणारी संस्था _____ आहे.

a) ASCI

ए. एस. सी. आय.

b) DAVP

डी. ए. ही. पी.

c) ABC

ए. बी. सी

d) None of these

यापैकी एकही नाही

xiv) _____ method is useful to the researcher when he is trying to find all details about research topic.

संशोधन विषयाबद्दल संशोधकाला संपूर्ण तपशीलासह माहिती हपी असते तेव्हा _____

पद्धत उपयुक्त ठरते.

a) Case-study

व्यष्टी अध्ययन

b) Sampling

नमुना निवड

c) Panel study

पॅनल अध्ययन

d) All of these

यापैकी सर्व

2. Give answer in **50** words (**any four**) :

12

पन्नास शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :

- a) What is data ?
तथ्य म्हणजे काय ?
- b) What is your understanding about snowball sampling ?
बर्फगोळा नमुना निवड पद्धतीबाबत तुमचे आकलन काय आहे
- c) Why objectives are essential for a research ?
कोणत्याही संशोधनासाठी उद्दिष्टनिश्चिती का आवश्यक असते ?
- d) What is pretest ?
पूर्व चाचणी म्हणजे काय
- e) What are the uses of observation method ?
निरीक्षण पद्धतीचे फायदे कोणते.

3. Write notes in **150** words (**any four**) :

16

दीडशे शब्दात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- a) IRS
आय. आर. एस.
- b) Review of Literature
संदर्भ साहित्याचा आढावा
- c) Survey
सर्वेक्षण
- d) Content analysis
आशय विश्लेषण
- e) Audience Research unit.
ऑडियन्स रिसर्च युनिट.

4. Answer questions in **250** words (**any two**) :

14

अडीचशे शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

a) Describe the methods used for advertising research.

जाहिरात संशोधनासाठी कोणत्या पद्धतींचा अवलंब केला जातो ते स्पष्ट करा.

b) Explain various methods used for data analysis.

तथ्य विश्लेषणासाठी उपयोगात आणाल्या जाणाऱ्या पद्धती सांगा.

c) What are the types of interviews used for research ?

संशोधनासाठी मुलाखतीचे कोणते प्रकार उपयोगात आणले जातात ?

5. Trace various media effect theories giving suitable examples.

सुयोग्य उदाहरणांसह विविध माध्यम प्रभाव सिद्धांताचा शोध घ्या.

OR/किंवा

What is research design ? Describe types of research design.

संशोधन आराखडा म्हणजे काय ? संशोधन आराखडाचे विविध प्रकार सांगा.

Seat No.	
-------------	--

M.A. Mass Communication (Semester – III) Examination, 2014
Paper – III : DEVELOPMENT COMMUNICATION (New)

Day and Date : Friday, 14-11-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

Instruction : All questions are compulsory.

1. Choose correct alternative :

14

योग्य पर्याय निवडा :

1) UNDP is related to _____

यू. एन्. डी.पी. _____ शी संबंधित आहे.

a) Justice

b) Culture

c) HDI

d) None of these

न्यायदान

संस्कृती

एच. डी. आय.

यापैकी एकही नाही

2) Author of book “The Passing of Traditional Society” is _____

“द पारिंग ऑफ ट्रॅडिशनल सोसायटी” या ग्रंथाचे लेखक _____ आहेत.

a) Daniel Lerner

b) Wilbur Sharmm

डॅनियल लर्नर

विलबर श्रॅम

c) Walter Rostow

d) None of these

वॉल्टर रोस्टो

यापैकी एकही नाही

3) Quoto Protocol is related to _____

क्योटो प्रोटोकॉल _____ शी संबंधित आहे.

a) Modernization

b) Globalization

आधुनिकीकरण

जागतिकीकरण

c) Climate change

d) None of these

वातावरणातील बदल

यापैकी एकही नाही

4) According to UNDP’s Human Development Report 2014 India’s rank in world is _____

a) 134

b) 135

c) 136

d) None of these

एकशे चौतिस

एकशे पस्तीस

एकशे छत्तीस

यापैकी एकही नाही

P.T.O.

- 5) An experiment to spread development messages through newspaper in Chatera Village was conducted by _____
चाटेरा गावात वृत्तपत्राच्या माध्यमातून विकास संदेश देण्याचा प्रयोग _____ यांनी राबविला.
- a) M. V. Kamat
एम. व्ही. कामत
- b) B. G. Varghese
बी. जी.वर्गीस
- c) M. R. Dua
एम. आर. दुवा
- d) None of these
यापैकी एकही नाही
- 6) Concept of 'Development Communication' is coined by _____
'विकास संवाद' ही संकल्पना _____ यांनी रुजविली.
- a) Nora Qubral
नोरा क्युब्राल
- b) Marshal McLuhan
मार्शल मॅकलुहान्
- c) Sean McBride
सीन मॅकब्राईड
- d) None of these
यापैकी एकही नाही
- 7) When was the LPG concept incorporated in Indian Society since _____
खाउजा संकल्पना भारतात _____ पासून अमलात आणण्यात आली.
- a) Year 2000
2000 सालापासून
- b) Year 1991
1991 सालापासून
- c) Year 2002
2002 सालापासून
- d) None of these
यापैकी एकही नाही
- 8) Prime Minister Narendra Modi inaugurated _____ on 2nd October 2014.
पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी 2 ऑक्टोबर 2014 रोजी _____ आभियानाचे उदघाटन केले.
- a) MNAREGA Abhiyan
मनरेगा अभियान
- b) Ganaga Abhiyan
गंगा अभियान
- c) Swachaa Bharat Abhiyan
स्वच्छ भारत अभियान
- d) None of these
यापैकी एकही नाही
- 9) Deadline decided to achieve new Millennium Development Goals is _____
नवीन सहस्रक विकास उद्दिष्ट्ये साध्य करण्यासाठी _____ ही अंतिम मुदत निश्चित करण्यात आली आहे.
- a) December 2014
डिसेंबर 2014
- b) December 2015
डिसेंबर 2015
- c) December 2016
डिसेंबर 2016
- d) None of these
यापैकी एकही नाही
- 10) New Minister for Environment (Independent Charge) of India is _____
भारताचे नवीन पर्यावरण मंत्री (स्वतंत्र कार्यभार) _____ आहेत.
- a) Nithin Gadkari
नितीन गडकरी
- b) Jayaram Ramesh
जयराम रमेश
- c) Prakash Javdekar
प्रकाश जावडेकर
- d) None of these
यापैकी एकही नाही

- 11) Community TV sets installed in Indian villages during SITE project received programs through satellite _____
साईट प्रकल्पाच्या काळात भारतीय खेड्यांमध्ये बसविण्यात आलेल्या सामुदायिक टीव्हीसाठी _____ उपग्रहाद्वारे कार्यक्रम उपलब्ध होत होते.
- a) ATS-6 b) Aryabhata c) PSLV-2 d) None of these
एटीएस-6 आर्यभट्ट पीएसएलव्ही-2 यापैकी एकही नाही
- 12) Concept of Participatory Development is pioneered by _____
सहभागी विकासाची संकल्पना _____ ने सुरु केली.
- a) Indian School b) Latin American School
भारतीय विचारधारा लॅटिन अमेरिकन विचारधारा
- c) Neo Marxist School d) None of these
नव मार्क्सवादी विचारधारा यापैकी एकही नाही
- 13) Madhav Gadgil is related to _____ committee.
माधव गाडगीळ _____ समितीशी निगडित आहेत.
- a) Water Management b) Economic Development
जल व्यवस्थापन आर्थिक विकास
- c) Western Ghat Development d) None of these
पश्चिम घाट विकास यापैकी एकही नाही
- 14) _____ started 'Vanarai' project in India.
_____ यांनी भारतात 'वनराई' प्रकल्पाची सुरुवात केली.
- a) Medha Patkar b) Mohan Dhararia
मेधा पाटकर मोहन धारिया
- c) Sunderlal Bahuguna b) None of these
सुंदरलाल बहुगुणा यापैकी एकही नाही

2. Write notes (any four) :

12

टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- a) Modernization Theory.
आधुनिकीकरणचा सिद्धांत
- b) Economic Barriers in Development
आर्थिक विकासातील अडसर
- c) Rural Development
ग्रामीण विकास
- d) Environment and Climate Change
पर्यावरण आणि हवामानातील बदल
- e) Evert Rogers
इवर्ट रॉजर्स.

3. Write answers (any four) :

16

उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :

- What is your understanding about Panchayati Raj ?
पंचायती राज यासंदर्भात तुमचे आकलन काय आहे ?
- Do you think radio media can contribute for development ? Illustrate.
नभोवाणी माध्यम विकासाच्या प्रक्रियेत योगदान देऊ शकते असे तुम्हाला वाटते का ? उदाहरणे द्या.
- What are the reasons behind slower development of agriculture sector ?
कृषी क्षेत्राचा विकास मंदगतीने होण्यामागची कारणे कोणती ?
- What are the characteristics of development societies ?
विकसनशील समाजाची गुणवैशिष्ट्ये कोणती ?
- Explain the concept of 'Human Development'.
'मानव विकास' ही संकल्पना विषद करा.

4. Give answers in detail (any two) :

14

तपशीलासह उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

- What is 'Sustainable Development' ?
शाश्वत विकास म्हणजे काय ?
- Describe the details of extension approach system for agriculture sector.
कृषी विकासात विस्तार कार्यक्रम पद्धतीची उपयुक्तता विषद करा.
- What is the present situation in India concerning achievement of 'Millennium Development Goals' ?
सहस्रत्रक विकास उद्दिष्टांच्या पूर्ततेबाबत भारतात सद्यस्थिती काय आहे ?

5. Give answers in 500 words (any one) :

14

- Discuss SITE television experiment for broadcasting of development messages. What was the outcome of that experiment ?
विकास संदेश प्रसारणासाठीच्या साईट चित्रवाणी प्रयोगाची चर्चा करा. या प्रयोगामुळे काय साध्य झाले ?
- What are the Indian theories of development ? What is their relevance in present situation ?
विकासाचे भारतीय सिद्धांत कोणते ? सद्यस्थितीत त्या सिद्धांतांची उपयुक्तता काय आहे ?

Seat No.	
-------------	--

M.A. Mass Communication (Semester – III) Examination, 2014
Paper – II : FILM STUDIES (New)
(चित्रपट अध्ययन)

Day and Date : Monday, 17-11-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

N. B. : 1) **All questions are compulsory.**
सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) **Figures to the right indicate full marks.**
उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. Select the correct alternative :

14

योग्य पर्यायाची निवड करा.

1) The NFAI was set up in _____

- a) 1989 b) 1964 c) 1957 d) 1960

राष्ट्रीय चित्रपट संग्रहालयाची स्थापना _____ मध्ये झाली.

- a) १९८९ b) १९६४ c) १९५७ d) १९६०

2) Farah Khan is a _____

- a) Art director b) Music director
c) Coreographer d) None of these

फराह खान या _____ आहेत.

- a) कला दिग्दर्शक b) संगीत दिग्दर्शक
c) नृत्य दिग्दर्शक d) यापैकी नाही

3) 'Raja Harishchandra' filmed by _____

- a) Dadasaheb Phalke b) V. Shantaram
c) Dadasaheb Torane d) None of these

_____ यांनी 'राजा हरिश्चंद्र' चित्रपट तयार केला.

- a) दादासाहेब फाळके b) व्ही. शांताराम
c) दादासाहेब तोरणे d) यापैकी नाही

- 4) Who bagged Dadasaheb Phalke Award ?
- a) K. Balachander b) Saumitra Chatarjee
c) Yusuf Khan d) All of these
- दादासाहेब फाळके पुरस्कार कोणाला मिळाला आहे ?
- a) के. बालचंदर b) सौमित्र चटर्जी
c) युसुफ खान d) वरील सर्व
- 5) The first costliest film made in India is _____
- a) Sholay b) Shan c) Raaz d) None of these
- भारतातील पहिला सर्वात जास्त खर्चिक चित्रपट _____ आहे.
- a) शोले b) शान c) राज d) यापैकी नाही
- 6) _____ is the first Hindi talking film.
- a) Aadami b) Alam Ara c) Padosi d) None of these
- _____ हा पहिला हिंदी बोलपट आहे.
- a) आदमी b) आलम आरा c) पडोसी d) यापैकी नाही
- 7) Cinema is an important tool of _____
- a) Mass Communication b) Communication
c) Journalism d) None of these
- चित्रपट हे _____ चे महत्त्वाचे साधन आहे.
- a) जन सज्ञापन b) सज्ञापन c) पत्रकारिता d) यापैकी नाही
- 8) The first film show in Paris held on _____
- a) 28th December 1895 b) 28th November 1895
c) 25th December 1895 d) None of these
- पॅरिसमध्ये चित्रपटाचा पहिला 'शो' _____ रोजी झाला.
- a) २८ डिसेंबर १८९५ b) २८ नोव्हेंबर १८९५
c) २५ डिसेंबर १८९५ d) यापैकी नाही
- 9) The movie _____ did not have a single song.
- a) Valu b) Naujawan c) Bahurupi d) All of these
- _____ हा एकही गाणे नसलेला चित्रपट आहे.
- a) वळू b) नौजवान c) बहुरूपी d) वरील सर्व

10) The Indian Motion Picture Producers Association was set up in _____

- a) 1937 b) 1936 c) 1935 d) 1938

इम्पाची स्थापना _____ मध्ये झाली.

- a) १९३७ b) १९३६ c) १९३५ d) १९३८

11) The film and TV Institute of India is situated in _____

- a) Mumbai b) Delhi c) Pune d) None of these

भारतीय चित्रपट आणि दूरचित्रवाणी संस्था _____ येथे आहे.

- a) मुंबई b) दिल्ली c) पुणे d) यापैकी नाही

12) Who acted in movie 'Videshi Vastroki Holi' ?

- a) Mahatma Phule b) Lokmanya Tilak
c) Sane Guruji d) Mahatma Gandhi

'विदेशी वस्त्रोकी होली' या चित्रपटाची कोणाची भूमिका आहे ?

- a) महात्मा फुले b) लोकमान्य टिळक
c) साने गुरूजी d) महात्मा गांधी

13) The first documentary produced in India ?

- a) 1901 b) 1895 c) 1896 d) 1905

भारतात पहिला माहितीपट _____ मध्ये निर्माण झाला.

- a) १९०१ b) १८९५ c) १८९६ d) १९०५

14) _____ is the director of 'Jogawa'.

- a) Ravi Jadhav b) Sanjeev Patil
c) Rajeev Patil d) None of these

_____ हे जोगवाचे दिग्दर्शक आहेत.

- a) रवी जाधव b) संजीव पाटील c) राजीव पाटील d) यापैकी नाही

2. Write short notes (any four) :

टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- 1) Film language
चित्रपटाची भाषा
- 2) Film Journalism
चित्रपट पत्रकारिता
- 3) Prabhat Film Company
प्रभात फिल्म कंपनी

4) Parallel Films

समांतर चित्रपट

5) Hollywood

हॉलीवूड.

3. Write the answers in **150 words. (any four) :**

16

पुढील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दात लिहा : (कोणतेही चार) :

- 1) Describe the contribution of Dadasaheb Phalke in Indian cinema.
भारतीय चित्रपटातील दादासाहेब फाळके यांच्या योगदानाची सविस्तर माहिती द्या.
- 2) Take the review of International Film Festival in India.
भारतातील आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाचा आढावा द्या.
- 3) State the features of documentary.
माहितीपटाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- 4) What is the role of NFDC in film industry.
चित्रपट उद्योगातील राष्ट्रीय चित्रपट विकास महामंडळाची भूमिका विशद करा.
- 5) Discuss about various approaches of Film study.
चित्रपट अभ्यासाच्या विविध दृष्टीकोनांची चर्चा करा.

4. Write the answers in **250 words (any two) :**

14

पुढील प्रश्नांची उत्तरे २५० शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) :

- 1) Discuss about the relation between story, screen play and film.
कथा, पटकथा आणि चित्रपट यांच्यातील परस्पर संबंधाची चर्चा करा.
- 2) Write review of Hindi film 'Lagan'.
'लगान' या हिंदी चित्रपटाचे परीक्षण लिहा.
- 3) Explain the role of documentary in the national development programme's.
राष्ट्रीय विकास कार्यक्रमांमधील माहितीपटाची भूमिका विशद करा.

5. Write the answer in **500 words :**

14

पुढील प्रश्नाचे उत्तर ५०० शब्दात लिहा :

Write an essay on 'Film Appreciation'.

'चित्रपट रसास्वाद' यावर निबंध लिहा.

OR/किंवा

Explain the role of director in film production.

चित्रपट निर्मिती मधील दिग्दर्शकाची भूमिका विशद करा.

Seat No.	
-------------	--

**M.A. (Mass Communication) (Semester – III) Examination, 2014
PRINT MEDIA (Paper – IV)(New)**

Day and Date : Wednesday, 19-11-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

N.B. : All questions are compulsory.

1. Choose correct alternatives :

14

योग्य पर्यायाची निवड करा :

1) _____ is a software used for page making of newspaper.

वृत्तपत्रांमध्ये _____ सॉफ्टवेअर पृष्ठांची रचना करण्यासाठी उपयोगात आणले जाते.

a) Excel

एक्सेल

b) In Design

इन डिझाईन

c) FCP

एफसीपी

d) None of these

यापैकी एकही नाही

2) Color printing demands color _____

रंगीत छपाईसाठी रंगांचे _____ ची आवश्यकता असते.

a) Combination

एकत्रीकरण

b) Integration

एकात्मीकरण

c) Separation

विभक्तीकरण

d) None of these

यापैकी एकही नाही

3) Chairperson of Press Council of India is _____

प्रेस कौन्सिलचे अध्यक्ष _____ आहेत.

a) G. N. Ray

जी. एन. रे

b) Markandeya Katzu

मार्कंडेय काटजू

c) P. B. Samant

पी. बी. सामंत

d) None of these

यापैकी एकही नाही

4) Newspapers mostly prefer _____ make-up.

वृत्तपत्रे प्रामुख्याने _____ प्रकारची मांडणी करतात.

a) Circus

सर्कस

b) Rhythm

लय

c) Unity

एकता

d) None of these

यापैकी एकही नाही

5) FDI allowed in newspapers is _____

वृत्तपत्रात _____ शेट परकीय गुंतवणूक करण्यास परवानगी आहे.

a) 49 percent

49 टक्के

b) 26 percent

26 टक्के

c) 75 percent

75 टक्के

d) None of these

यापैकी एकही नाही

6) Political leaders manage newspapers during election period giving

निवडणुकीच्या काळात राजकीय नेते _____ च्या माध्यमातून वृत्तपत्रांचा वापर करून घेतात.

a) Press Releases
प्रसिद्धी पत्रके	b) Press Briefs
संक्षिप्त वार्तालाप
c) Paid News
पेड न्यूज	d) All of these
यापैकी सर्व

7) The space between two facing pages is called as _____

वृत्तपत्राच्या समोरासमोरील पानात जी मोकळी जागा असते त्यास _____ म्हणतात.

a) Gutter
गटर	b) Bleed
ब्लीड
c) Display
डिस्प्ले	d) None of these
यापैकी एकही नाही

8) A process used for photo editing is _____

_____ ही प्रक्रिया छायाचित्र संपादनासाठी उपयोगात आणली जाते.

a) Leading
लिटिंग	b) Engraving
एनग्रेविंग
c) Cropping
क्रॉपिंग	d) None of these
यापैकी एकही नाही

9) The normal daily newspaper size is known as _____

नियमित दैनिक वृत्तपत्राच्या आकाराला _____ म्हटले जाते.

a) Tabloid
टॅब्लॉईड	b) Berliner
बर्लिनर
c) Broadsheet
ब्रॉडशीट	d) None of these
यापैकी एकही नाही

10) A freelance photo journalist is also called as _____

मुक्तछंद छायाचित्रकाराला _____ असेही म्हणतात.

a) Paparazzi

पापाराइझी

c) Watchdog

वॉचडॉग

b) Muckrackers

मकरेकर्स

d) None of these

यापैकी एकही नाही

11) Planning matter for editorial page is responsibility of _____

वृत्तपत्राच्या संपादकीय पानाचे नियोजन करणे ही _____ ची जबाबदारी असते.

a) Editor

संपादक

c) Sub-Editor

उप संपादक

b) Assistant Editor

सह संपादक

d) None of these

यापैकी एकही नाही

12) _____ software is used for composing in Marathi newspapers.

मराठी वृत्तपत्रात अक्षरजुळणीसाठी _____ सॉफ्टवेअर उपयोगात आणले जाते.

a) Phonetic

फोनेटिक

b) Devanagari

देवनागरी

c) Shri Lipi

श्री लिपी

d) None of these

यापैकी एकही नाही

13) According to _____ Indian print media will become history within three to five years.

_____ यांच्या मते येत्या तीन ते पाच वर्षात भारतातील मुद्रित माध्यमे इतिहासजमा होतील.

a) Stanley Rice

स्टॅनले राईस

b) Gerd Leonhard

ग्रेड लिओनहार्ड

c) Noam Chomsky

नोम चॉमस्की

d) None of these

यापैकी एकही नाही

14) Unique Feature is an example of _____

युनिक फीचर हे _____ चे उदाहरण आहे.

a) Feature Agency

फीचर संस्था

b) Advertising Agency

जाहिरात संस्था

c) News Agency

वृत्त संस्था

d) None of these

यापैकी एकही नाही

2. Write notes (**any four**) :

12

टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

a) DTP

डीटीपी

b) Middle

स्फुट लेखन

c) Op-Ed Page

अग्रलेखाच्या पानासमोरचे पान

d) Printing of Newspaper

वृत्तपत्र मुद्रण

e) Price War

किंमत युद्ध.

3. Write answers (**any four**) :

16

उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :

a) What is paid news ?

पेड न्यूज म्हणजे काय ?

b) What are the duties of chief reporter ?

मुख्य वार्ताहराची कामे कोणती ?

c) What is your understanding about human interest story ?

मानवी स्वारस्याच्या बातमीबाबत तुमचे आकलन काय आहे ?

d) Describe the impact of social media on news.

सोशल मिडियाचा बातमीवर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

e) Why newspaper owners are opposing to FDI ?

वृत्तपत्राचे मालक थेट परकीय गुंतवणुकीला विरोध का करतात ?

4. Give answers in detail (**any two**) :

14

तपशीलासह उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

a) What are the responsibilities of Managing Editor ?

व्यवस्थापकीय संपादकाच्या जबाबदारी कोणत्या असतात ?

b) What are the essential qualities of a column writer ?

सदर लेखकाच्या अंगी कोणते आवश्यक गुण असावेत ?

c) What is the use of new technology for reporting ?

नवतंत्रज्ञानाची वार्ताकनासाठी उपयुक्तता काय आहे ?

5. Give answers in **500** words (**any one**) :

14

पाचशे शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

a) What is the importance of editorial ? Trace various types of editorial.

अग्रलेखाचे महत्त्व काय ? अग्रलेखाच्या विविध प्रकारांचा शोध घ्या.

b) Discuss various types of feature. Give suitable examples.

वृत्तलेखाच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा. योग्य उदाहरणे द्या

Seat No.	
----------	--

M.A. Mass Communication (Semester – III) Examination, 2014
RADIO JOURNALISM AND PRODUCTION (Paper – V) (New)
नभोवाणी पत्रकारिता व निर्मिती

Day and Date : Friday, 21-11-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

N.B. : i) **All questions are compulsory.**
सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

ii) **Figures to the right indicate full marks.**
उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. Select the correct alternatives.

14

योग्य पर्यायाची निवड करा.

1) All India Radio came into existence in _____
_____ मध्ये ऑल इंडिया रेडियो अस्तित्वात आले.

- a) 1936 b) 1937 c) 1940 d) 1950
१९३६ १९३७ १९४० १९५०

2) _____ was considered the father of radio.
_____ यांना रेडियो जनक म्हणून संवेधण्यात आले होते.

- a) Lee Day b) Lee De Forest c) Lee Di Forest d) Lee Krus
ली डे ली डे फोरेस्ट ली डी फोरेस्ट लि क्रूस

3) _____ is the Private Commercial Radio Centre.
_____ हे खाजगी व्यावसायिक रेडियो केंद्र आहे.

- a) Radio Mirchi b) Radio City c) Red F.M. d) All of these
रेडियो मिरची रेडियो सिटी रेड एफ्. एम्. वरील सर्व

4) C.R.F. Stands for _____

सी.आर.एफ्. चे पूर्ण रूप _____

- a) Community Radio F.M. b) Community Radio Forum
कम्युनिटी रेडियो एफ्.एम्. कम्युनिटी रेडियो फोरम
c) Communication Radio Forum d) None of these
कम्युनिकेशन रेडियो फोरम यापैकी नाही

P.T.O.

- 5) In _____ the Madras Presidency Radio Club started.
 _____ रोजी मद्रासमध्ये प्रेसिडन्सी रेडियो क्लबची सुरुवात झाली.
- a) 23 July 1924 b) 31 July 1924 c) 30 July 1924 d) 5 July 1924
 २३ जुलै १९२४ ३१ जुलै १९२४ ३० जुलै १९२४ ५ जुलै १९२४
- 6) In _____ Radio Bridge Programme Broadcast through Satellite.
 _____ मध्ये रेडियो ब्रिज कार्यक्रम सैटेलाईटद्वारे प्रक्षेपित केले.
- a) 1987 b) 1988 c) 1989 d) 1990
 १९८७ १९८८ १९८९ १९९०
- 7) _____ Act was passed in 1990 year.
 _____ कायदा १९९० साली संमत करण्यात आला.
- a) Prasar Bharati b) Prasar India c) Prasar Radio d) None of these
 प्रसार भारती प्रसार इंडिया प्रसार रेडियो यापैकी नाही
- 8) Radio City started in _____ year.
 _____ साली रेडियो सिटीची सुरुवात झाली.
- a) 2005 b) 2003 c) 2004 d) 2002
 २००५ २००३ २००४ २००२
- 9) FM stands for _____
 एफ्.एम्. चे पूर्ण रूप _____
- a) Fast Movement b) Friendly Message
 जल्द हलचाल (फास्ट मूवमेंट) मैत्रीपूर्ण संदेश (फ्रेंडली मेसेज)
- c) Frequency Modulation d) None of these
 फ्रीक्वन्सी मॉड्युलेशन यापैकी नाही
- 10) In 1927 _____ was established.
 १९२७ मध्ये _____ ची स्थापना झाली.
- a) Indian Broadcasting Company b) Vividh Bharati
 इंडियन ब्राडकास्टिंग कंपनी विविध भारती
- c) Akashwani d) Radio Rural Forum
 आकाशवाणी रेडियो रूरल फोरम

- 11) Community radio started in _____
_____ साली कम्युनिटी रेडियोची सुरुवात झाली.
a) 2004 b) 2005 c) 2006 d) 2007
२००४ २००५ २००६ २००७
- 12) Indian State Broadcasting Service (ISBS) started in _____
_____ साली इंडियन स्टेट ब्रॉडकास्टिंग सर्व्हिसाची सुरुवात झाली.
a) 1930 b) 1931 c) 1932 d) 1933
१९३० १९३१ १९३२ १९३३
- 13) DTH Service started in _____
_____ साली डीटीएच सेवा सुरु झाली.
a) 2007 b) 2006 c) 2005 d) 2004
२००७ २००६ २००५ २००४
- 14) Radio Newsreel started in _____
रेडियो न्यूसरीलची सुरुवात _____ साली झाली.
a) 1955 b) 1956 c) 1958 d) 1957
१९५५ १९५६ १९५८ १९५७

2. Write short notes (any four) :

12

थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

1) Educational Radio

शैक्षणिक रेडियो

2) Community Radio

कम्युनिटी रेडियो

3) F.M.

एफ्. एम्.

4) Radio Broadcasting

रेडियो प्रसारण

5) Radio Journalism

रेडियो पत्रकारिता

3. Write the answer in short (**any four**) : 16
 थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :
- 1) Explain the types of Radio Stations.
रेडियो स्टेशनचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - 2) Explain the Radio as Medium of Communication.
रेडियो संवादाचे माध्यम आहे स्पष्ट करा.
 - 3) Discuss the importance of Radio Studio.
रेडियो स्टुडिओचे महत्त्व चर्चा करा.
 - 4) Comment on the voice dispatch.
व्हाईस डिसपॅच यावर भाष्य करा.
 - 5) Explain the characteristics of Radio.
रेडियोचे गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
4. Write the answer in **250** words (**any two**) : 14
 अडीचशे शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :
- 1) Comment on Radio Voice Training.
रेडियो वाणी प्रशिक्षणावर भाष्य करा.
 - 2) Explain the main function of radio.
रेडियोची मुख्य कार्ये स्पष्ट करा.
 - 3) Discuss on the Radio Interview.
रेडियो मुलाखतीवर चर्चा करा.
5. Write answer in **500** words (**any one**) : 14
 पाचशे शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही एक):
- 1) Explain the new trends in FM Radio.
एफ्. एम्. रेडियोचे नवे प्रवाह स्पष्ट करा.
- OR / किंवा
- State the importance of a script in a radio programme.
रेडियो कार्यक्रमासाठीच्या संहितेचे महत्त्व विषद करा.
-

Seat No.	
-------------	--

**M.A. (Mass Communication) (Semester – III) Examination, 2014
COMMUNICATION RESEARCH (Paper – I) (New)**

Day and Date : Monday, 24-11-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

N.B. : All questions are compulsory.
सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

1. Choose correct alternative :

14

योग्य पर्याया निवडा :

1) Interview is a _____ research tool.

मुलाखत हे _____ प्रकारचे संशोधन साधन आहे.

a) Qualitative

गुणात्मक

b) Quantitative

संख्यात्मक

c) Both qualitative and quantitative

गुणात्मक व संख्यात्मक दोन्ही

d) None of these

यापैकी एकही नाही

2) The researcher usually interested in supporting _____ hypothesis.

संशोधक प्रामुख्याने _____ गृहितकाला सिद्ध करण्यासाठी प्रयत्न करित असतो.

a) Alternative

पर्यायी

b) Null

शून्य

c) Both Null and Alternative

पर्यायी व शून्य या दोन्हीही

d) None of these

यापैकी एकही नाही

3) Age is _____ type of variable.

वय हे _____ प्रकारचे चल है.

a) Dependent

परायत्त चल

b) Independent

स्वायत्त चल

c) Co-relational

सहानुवर्ती

d) None of these

यापैकी एकही नाही

4) _____ is a set of elements taken from a larger population according to certain rules.

_____ म्हणजे ठराविक नियमांच्या आधारे मोठ्या लोकसंख्येतून निवडलेला प्रातिनिधिक घटकसंच असतो.

a) Variable

चलक

b) Sample

नमुना

c) Unit

एकक

d) None of these

यापैकी एकही नाही

5) SPSS is used for _____

एस. पी. एस. एस.चा वापर _____ साठी केला जातो.

a) Data Analysis

तथ्य विश्लेषण

b) Post test

उत्तर चाचणी

c) Content analysis

आशय विश्लेषण

d) None of these

यापैकी एकही नाही

6) A group that receive the experimental treatment condition is _____

ज्या गटातील सदस्यांवर काही प्रयोग करण्यात येते त्यास _____ म्हणतात.

- a) Control Group
नियंत्रित गट
- b) Independent Group
स्वतंत्र गट
- c) Experimental Group
प्रयोगात्मक गट
- d) None of these
यापैकी एकही नाही

7) According to _____ media sets the priorities.

_____ नुसार माध्यमे प्राधान्यक्रम ठरवून देतात.

- a) Hypodermic Needle Theory
टोकदार सुईचा सिद्धांत
- b) Cultivation Theory
मशागतीचा सिद्धांत
- c) Agenda Setting Theory
कार्यसूची निश्चितीचा सिद्धांत
- d) All of these
यापैकी सर्व

8) _____ is a function of theory.

_____ हे सिद्धांताचे कार्य आहे.

- a) Making predictions
अंदाज वर्तविणे
- b) Summarizing current knowledge
प्रचलित ज्ञानाचा तपशील देणे
- c) Explaining phenomenon
घडणाऱ्या बाबींचे स्पष्ट करणे
- d) All of these
यापैकी सर्व

9) Multi-stage sampling is a type of _____

बहुपदी नमुना निवड हा _____ चा प्रकार आहे.

a) Probability sampling

संभाव्यता नमुना निवड

b) Non-probability sampling

असंभाव्यता नमुना निवड

c) Random sampling

यादृच्छिक नमुना निवड

d) None of these

यापैकी एकही नाही

10) When main aim of research is to expand the knowledge then it is known as _____

जेव्हा संशोधनाचा मूळ हेतू ज्ञानाच्या क्षेत्रात भर घालणे हा असतो त्यास _____ म्हणतात.

a) Applied Research

उपयोजित संशोधन

b) Pure Research

मूलभूत संशोधन

c) Experimental Research

प्रयोगात्मक संशोधन

d) None of these

यापैकी एकही नाही

11) Rating research is a part of _____ research.

रेटिंग संदर्भातील संशोधन हा _____ चा भाग असतो.

a) Advertising

जाहिरात

b) Public Relations

जनसंपर्क

c) Television

चित्रवाणी

d) None of these

यापैकी एकही नाही

12) When researcher uses the data, which has already been collected by others is _____

जेव्हा संशोधक इतरांनी आधीच जमविलेल्या तथ्यांचा उपयोग करतो त्यास _____ म्हणतात.

a) Primary Data
प्राथमिक तथ्ये	b) Secondary Data
दुय्यम तथ्ये
c) Historical Data
एतिहासिक तथ्ये	d) None of these
यापैकी एकही नाही

13) _____ is study of cause and effect relationship aims to test the hypothesis through actual experiment.

प्रत्यक्ष प्रयोगाद्वारे गृहितकृत्यांची चाचणी करण्यासाठी कारणे व परिणाम यातील परस्पर संबंधाचा अभ्यास करणे म्हणजे _____ होय.

a) Case Study Research
व्यष्टी अध्ययन संशोधन
b) Survey Research
सर्वेक्षण संशोधन
c) Experimental Research
प्रयोगात्मक संशोधन
d) None of these
यापैकी एकही नाही

14) Observation is a tool of _____

निरीक्षण हे _____ चे साधन आहे.

a) Data Collection
तथ्य संकलन	b) Quota sampling
कोटा नमुना निवड
c) Interview
मुलाखत	d) None of these
यापैकी एकही नाही

2. Write notes (**any four**) :

12

टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- a) Use of research for reporting
वार्ताकनासाठी संशोधनाचा वापर
- b) Probability sampling
संभाव्यता नमुना निवड
- c) SPSS
एसपीएसएस
- d) Selection of Research Topic
संशोधन समस्येची निवड
- e) Types of documents.
दस्तावेजाचे प्रकार.

3. Write answers (**any four**) :

16

उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :

- a) What are advantages of review of literature ?
संदर्भित साहित्याच्या आढाव्यामुळे कोणते लाभ होतात ?
- b) Differentiate between schedule and questionnaire.
शेड्यूल व प्रश्नावलीतील फरक स्पष्ट करा.
- c) What is spiral of silence ?
मौनाचे वर्तुळ म्हणजे काय ?
- d) Discuss benefits of hypothesis.
गृहितकृत्यांची उपयुक्तता काय ?
- e) What is participant observation ?
सहभागी निरीक्षण म्हणजे काय ?

4. Give answers in detail (**any two**) :

14

तपशीलासह उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

a) What are the uses of data collection for research ?

तथ्य संकलनाचे संशोधनासाठी उपयोग कोणते ?

b) What are the different types of sampling ?

नमुना निवडीचे विविध प्रकार कोणते ?

c) Explain the concept of case study method. How it is useful for media research ?

व्यष्टी अध्ययनाची संकल्पना स्पष्ट करा. ते संशोधनासाठी कसे उपयुक्त ठरते.

5. Give answers in **500** words (**any one**) :

14

पाचशे शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

a) What are the types of advertising research ? Discuss giving examples.

जाहिरात संशोधनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. उदाहरणांसह चर्चा करा.

b) Describe the different types of research by giving suitable examples.

संशोधनाचे विविध प्रकार उदाहरणांसह विशद करा.

Seat No.	
-------------	--

**M.A. (Mass Communication) (Semester – IV) Examination, 2014
Paper – I : TELEVISION JOURNALISM AND PRODUCTION**

दूरचित्रवाणी पत्रकारिता आणि निर्मिती

Day and Date : Saturday, 15-11-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

*“Please check whether you have got the **right** question paper”*

N. B. : i) **All questions are compulsory.**

सूचना : सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

ii) Figures to the **right** indicate **full** marks.

उजवीकडील अंक संपूर्ण मार्ग दर्शवितात.

1. Choose the correct alternatives :

14

योग्य पर्यायाची निवड करा :

i) In the context of video production what is EFP ?

- a) Electronic Film Production
- b) Electronic Field Production
- c) Editing Film Production
- d) None of these

व्हिडिओ निर्मितीच्या संदर्भात ईएफपी म्हणजे काय ?

- अ) इलेक्ट्रॉनिक फिल्म प्रोडक्शन
- ब) इलेक्ट्रॉनिक फील्ड प्रोडक्शन
- क) एडिटिंग फिल्म प्रोडक्शन
- ड) यापैकी एकही नाही

ii) Proper mixing of various audio sources on a mixer is called _____

- a) Audio Connector b) Audio Recorder
c) Faders d) None of these

विविध ऑडिओ सोर्ससला ऑडिओ मिक्सर मध्ये योग्य पद्धतीने मिक्स करण्याला _____ म्हणतात.

- अ) ऑडिओ कनेक्टर ब) ऑडिओ रेकॉर्डर
क) फेडर्स ड) यापैकी एकही नाही

iii) A audio narration on a video news story is called as _____

- a) Voice Recording b) Acoustic Voice
c) Voice Over d) Voice for Audio

व्हिडिओ न्यूज स्टोरीला दिलेले ऑडिओ नॅरेशन म्हणजे _____

- अ) व्हॉईस रेकॉर्डिंग ब) अॅकॉस्टिक व्हॉईस
क) व्हॉईस ओव्हर ड) व्हॉईस फॉर ऑडिओ

iv) A news reporter normally uses a _____ microphone for piece to camera.

- a) Omni directional – Dynamic mic
b) Condensor mic
c) Omni directional Fluid mic
d) Hanging condensor mic

पीट्रूसी साठी न्यूज रिपोर्टरद्वारे _____ हा मायक्रोफोन वापरला जातो.

- अ) ओमनी डायरेक्शनल-डायनामिक माईक
ब) कंडेन्सर माईक
क) ओमनी डायरेक्शनल फ्लुयिड माईक
ड) हँगिंग कंडेन्सर माईक

v) Tape to tape editing is called as _____

- a) Assemble Editing b) Insert Editing
c) Non Linear Editing d) None of these

टेप टू टेप एडिटिंगला _____ असे म्हणतात.

- अ) असेंबल एडिटिंग ब) इन्सर्ट एडिटिंग
क) नॉन लिनियर एडिटिंग ड) यापैकी एकही नाही

vi) _____ is software which use for video editing.

- a) Avid Express b) Pinnacle
c) FCP d) All of these

व्हिडिओ एडिटिंगसाठी वापरण्यात येणारे सॉफ्टवेअर _____ आहे.

- अ) एव्हिड एक्सप्रेस ब) पिनेकल
क) एफ.सी.पी. ड) वरील सर्व

vii) IP TV stands for _____

- a) Internet Protocol Television
b) Internal Prime Television
c) Indian Private Television
d) None of these

आयपी टिव्ही म्हणजे _____

- अ) इंटरनेट प्रोटोकॉल टेलिव्हिजन
ब) इंटरनल प्राईम टेलिव्हिजन
क) इंडियन प्रायवेट टेलिव्हिजन
ड) यापैकी एकही नाही

viii) A series of frames means _____

a) Shot	b) Scene
c) Sequence	d) None of these

फ्रेमची श्रृंखला म्हणजे _____

अ) शॉट	ब) सीन
क) सिक्वेन्स	ड) यापैकी एकही नाही

ix) CCU stands for _____

a) Camera Control Device	b) Close Circuit Unit
c) Crystal Camera Unit	d) None of these

सीसीयू म्हणजे _____

अ) कॅमेरा कंट्रोल डिव्हाईस	ब) क्लोज सर्किट युनिट
क) क्रिस्टल कॅमेरा युनिट	ड) यापैकी एकही नाही

x) A three legged device to support the camera is called as _____

a) Stand	b) Tripod
c) Wild tract	d) XLR device

कॅमेऱ्याला ठेवण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या तीन पायी डिव्हाईसला _____ म्हणतात.

अ) स्टॅंड	ब) ट्रायपॉड
क) वाईल्ड ट्रॅक्ट	ड) एक्स एल आर डिव्हाईस

xi) A mini version of the OB van is known as _____

a) SNG	b) ENG
c) EFG	d) None of these

ओबी व्हॅनच्या लहान आवृत्तीला _____ म्हणतात.

अ) सॅटेलाइट न्यूज गॅदरिंग	ब) ईलेक्ट्रॉनिक न्यूज गॅदरिंग
क) इलेक्ट्रॉनिक फील्ड गॅदरिंग	ड) यापैकी एकही नाही

xii) The long shot in which the entire scene is played out known as _____

a) Master Shot	b) Extreme Long Shot
c) Mid Long Shot	d) Micro Shot

लाँग शॉट ज्यामध्ये संपूर्ण दृष्य शूट केल्या जाते त्याला _____ अर्थानेही ओळखल्या जाते.

अ) मास्टर शॉट	ब) एक्सट्रीम लाँग शॉट
क) मिड लाँग शॉट	ड) मायक्रो शॉट

xiii) NTSC stands for _____

- a) National Television System Committee
- b) National Television System Council
- c) National Television Serial Camera
- d) None of these

एनटिएससी म्हणजे _____

- अ) नॅशनल टेलिव्हिजन सिस्टिम कमेटी
- ब) नॅशनल टेलिव्हिजन कौंसिल
- क) नॅशनल टेलिव्हिजन सीरियल कॅमेरा
- ड) यापैकी एकही नाही

xiv) RBG colour system is concerned with _____ media.

a) Radio	b) TV
c) Print	d) None of these

आरबीजी ही रंग पद्धती _____ माध्यमांशी संबंधित आहे.

अ) रेडिओ	ब) टिव्ही
क) प्रिन्ट	ड) यापैकी एकही नाही

2. Write short notes (**any three**) :

12

थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

a) Voice Over

व्हाईस ओव्हर

b) Function of Fill light

फिल् लाईटचे कार्य

c) TV Anchor

टिव्ही अँकर

d) White Balance.

व्हाईट बॅलेंस.

3. Answer following questions (**any four**) :

16

खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :

a) Explain the importance of back light and key light TV production.

टिव्ही निर्मितीतील बॅक लाईट आणि कि लाईटचे महत्त्व स्पष्ट करा.

b) Write down the process of documentary production for TV.

टिव्ही माध्यमासाठीच्या माहितीपट निर्मितीची प्रक्रिया लिहा.

c) Differentiate between communication with still picture and communication with visuals.

स्तब्ध चित्राद्वारे होणारा संवाद आणि दृश्यात्मक संवाद यातील फरक स्पष्ट करा.

d) What are the different kinds of microphones use in television studio ?

टेलीव्हिजन स्टुडिओमध्ये वापरण्यात येणाऱ्या विविध प्रकारची मायक्रोफोन कोणती ?

e) Write a feature for television by taking any subject in the right format ?

कोणताही विषय घेऊन टिव्ही फिचरसाठीची संहिता योग्य फॉर्मट मध्ये लिहा.

4. Write answer in **250** words (**any two**) : **14**

250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणताही दोन) :

a) Write any television serial that you like ? Give reason.

तुम्हाला आवडत असलेल्या कोणत्याही एका टिव्ही मालिकेविषयी सकारण लिहा.

b) Explain the different formats of TV program.

टिव्हीसाठीच्या कार्यक्रमाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

c) Explain the elements of TV news.

टिव्हीसाठीच्या बातम्यांचे घटक स्पष्ट करा.

5. Write answer in **500** words (**any one**) : **14**

500 शब्दात उत्तर लिहा (कोणताही एक) :

1) Explain various stages use in video production.

व्हिडिओ निर्मितीच्या विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.

2) Explain major camera shots uses for television with suitable examples.

टिव्ही माध्यमासाठी वापरण्यात येणारे मुख्य शॉट्स योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

M.A. Mass Communication (Semester – IV) Examination, 2014
Paper – II : ADVERTISING

Day and Date : Tuesday, 18-11-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

N.B. : i) **All questions are compulsory.**
ii) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Choose correct alternative.

14

योग्य पर्यायाची निवड करा.

i) A meeting to generate creative ideas is known as _____
नव्या कल्पना शोधण्यासाठी आयोजित केलेल्या बैठकिला _____ म्हणतात.

a) Visualization
दृश्य संकल्पना	b) Brainstorming
विद्वानांची चर्चा
c) Media Planning
माध्यम नियोजन	d) None of these
यापैकी एकही नाही

ii) _____ is an external factor which affects consumer behaviour.
ग्राहक वर्तनावर प्रभाव गाजवणारा बाह्य घटक _____ आहे.

a) Culture
संस्कृती | b) Fear
भीती | c) Humor
विनोद | d) None of these
यापैकी एकही नाही |
|------------------------|-----------------|-------------------|--------------------------------------|

iii) First stage in advertising designing process is _____
जाहिरात सजावटीतील पहिली पायरी म्हणजे _____ होय.

a) Rough
रफ	b) Comprehensive
कॉम्प्रेहेन्सिव
c) Thumbnail
थम्बनेल	d) None of these
यापैकी एकही नाही

iv) _____ is a good source of media information.
_____ हा माध्यम माहितीचा चांगला स्रोत आहे.

a) Media Research
माध्यम संशोधन	b) Infa Yearbook
इन्फा वार्षिकी
c) Media Scheduling
माध्यम वेलापत्रक	d) None of these
यापैकी एकही नाही

- v) _____ is useful for advertising appeal.
जाहिरातीच्या आवाहनासाठी _____ उपयुक्त आहे.
a) U.S.P.
यू.एस.पी.	b) A.S.C.I.
ए.एस.सी.आय.
c) P.O.P.
पी.ओ.पी.	d) None of these
यापैकी एकही नाही
- vi) According to Maslow's hierarchy of needs _____ needs comes first.
मॅस्लो यांनी विषद केलेल्या गरजांच्या चढत्या क्रमवारीत _____ गरजा प्रथम येतात.
a) Security
सुरक्षा विषयक | b) Esteem
प्रतिष्ठा विषयक | c) Psysiological
शारीरिक | d) None of these
यापैकी एकही नाही |
|------------------------------|------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------|
- vii) Agencies of records means _____
एजन्सीज ऑफ रेकॉर्डस् म्हणजे _____
a) Media Budgeting Agencies
माध्यम अर्थनियोजन संस्था	b) Branding Agencies
ब्रॅंडनिर्मिती करणाऱ्या संस्था
c) Media Buying Agencies
माध्यम खरेदी संस्था	d) None of these
यापैकी एकही नाही
- viii) Using only one medium for advertisements is principle of _____
जाहिरातीसाठी केवळ एकाच माध्यमाचा अवलंब करणे हे _____ चे तत्व आहे.
a) Wave Theory
लाट सिद्धांत	b) Media Concentration Theory
माध्यम एकाग्रता सिद्धांत
c) Media Dominance Theory
माध्यम प्राबल्यता सिद्धांत	d) None of these
यापैकी एकही नाही
- ix) Split-run test is a type of _____
स्प्लिट-रन चाचणी हा _____ चा प्रकार आहे.
a) Pre-test research
पूर्व चाचणी	b) Post-test research
उत्तर चाचणी
c) Concurrent research
जाहिरात काळातील चाचणी	d) None of these
यापैकी एकही नाही
- x) _____ brand useful for all products of a company.
एखाद्या कंपनीच्या सर्व उत्पादनांसाठी _____ ब्रॅंड उपयुक्त ठरतो.
a) Super Brand
सुपर ब्रॅंड	b) Corporate Brand
कार्पोरेट ब्रॅंड
c) Product Brand
प्रॉडक्ट ब्रॅंड	d) None of these
यापैकी एकही नाही

xi) A good copy involves important principle of presenting the benefits of _____

चांगल्या जाहिरातीचे महत्त्वाचे तत्त्व हे असते की अशी जाहिरात _____ फायदे प्रस्तुत करते.

- a) Product b) Lay-out c) Company d) None of these
उत्पादन मांडणी कंपनी यापैकी एकही नाही

xii) Signs, displays and other techniques of promoting products at their locations of sale is _____

एखाद्या उत्पादनाची विक्री वाढण्याच्या उद्देशाने विक्रीच्या जागी करण्यात आलेली चिन्हे, सजावट किंवा इतर तंत्रांचा वापर म्हणजे _____

- a) U.S.P. b) P.O.P. c) P.S.A. d) None of these
यू.एस.पी. पी.ओ.पी. पी.एस.ए. यापैकी एकही नाही

xiii) In advertisements generally san-serif type is used for _____

जाहिरातीत सॅन-सेरिफ हा टंक साधारणतः _____ साठी वापरतात.

- a) Body b) Headline c) Logotype d) None of these
मुख्य मजकूर मथला लोगोटाईप यापैकी एकही नाही

xiv) _____ color is the first color the eye processes.

आपले डोले सर्वप्रथम _____ या रंगाची प्रक्रिया पूर्ण करतात.

- a) Yellow b) Red c) Blue d) None of these
पिवला लाल निला यापैकी एकही नाही

2. Write answer in 100 words (any four) :

12

शंभर शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :

a) What is creativity ?

सृजनशीलता म्हणजे काय ?

b) Explain the concept of brand loyalty.

‘ब्रँडशी असलेली एकनिष्ठता’ ही संकल्पना स्पष्ट करा.

c) What is positioning ?

स्थान निश्चिती म्हणजे काय ?

d) Give any two examples of fear appeal.

भीती या आवाहन प्रकाराचा अवलंब करणाऱ्या कोणत्याही दोन जाहिरातींची उदाहरणे द्या.

e) Describe the meaning of frequency of advertisement.

‘जाहिरातीची वारंवारता’ याचा अर्थ स्पष्ट करा.

3. Write notes in **150** words (**any four**) : **16**
दीडशे शब्दात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :
a) Use of type for advertisements.
जाहिरातीसाठी टंकाचा वापर.
b) Media Buying.
माध्यम खरेदी.
c) Maslow's Theory of Hierarchy.
मॅस्लो यांचा चढत्या क्रमवारीचा सिद्धांत.
d) Stages in Creative Process.
सृजनात्मक प्रक्रियेतील टप्पे.
e) Sources of Media Information.
माध्यम माहितीचे स्रोत.
4. Write answer in **500** words (**any two**) : **14**
पाचशे शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :
a) Trace the role of graphics in advertising.
जाहिरातीत आरेखनाची भूमिका यासंबंधी शोध घ्या.
b) What is brand ? What are the components of brand ?
ब्रँड म्हणजे काय ? ब्रँडचे घटक कोणते ?
c) Describe media scheduling with details.
'माध्यम वेलापत्रक' याविषयी तपशीलासह माहिती द्या.
5. What is consumer behaviour ? Describe various factors which affect consumer behaviour. **14**
ग्राहक वर्तन म्हणजे काय ? ग्राहक वर्तनावर प्रभाव घडविणारे विविध घटक स्पष्ट करा.
OR/किंवा
Trace various pre-test research methods. Does these methods help us to determine the effectiveness of an advertisement ?
पूर्व-चाचणी संशोधनाच्या विविध पद्धतींचा शोध घ्या. या पद्धतींचा उपयोग जाहिरातीची परिणामकारकता ठरविण्यासाठी होतो का ?
-

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Mass Communication) (Semester – IV) Examination, 2014
PUBLIC RELATIONS AND CORPORATE COMMUNICATION (Paper – III)**

Day and Date : Thursday, 20-11-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

1. Choose the correct alternative :

14

योग्य पर्यायाची निवड करा :

i) _____ is a public for an organization.
_____ हे संस्थेसाठी जन आहेत.

- a) General public b) Staff c) Consumers d) All of these
सर्वसामान्य जनता कर्मचारी ग्राहक यापैकी सर्व

ii) Corporate communications are part of the process that translates identity into _____

कॉर्पोरेट संवाद ही अशी प्रक्रिया आहे जी ओळखीला _____ मध्ये रूपांतरीत करते.

- a) Reputation b) Image c) Brand d) None of these
प्रतिष्ठा प्रतिमा ब्रँड यापैकी नाही

iii) Communicating with stake holders involves _____ communication.

लाभधारकांशी साधलेला संवाद _____ संवादात अंतर्भूत होतो.

- a) External b) Internal c) Both a) and b) d) None of these
बाह्य अंतर्गत दोन्ही a) आणि b) यापैकी नाही

iv) To build better relationships with the media is called as _____

माध्यमांशी चांगल्या संबंधाची बांधणी करणे यांस _____ असे म्हणतात.

- a) Media Relations b) Press conference
माध्यम संबंध पत्रकार परिषद
c) Media communication d) None of these
माध्यम संवाद यापैकी नाही

v) _____ is the type of a corporate identity.

_____ हा कॉर्पोरेट ओळखीचा प्रकार आहे.

- a) Projected b) Ideal c) Applied d) All of these
प्रोजेक्टेड आदर्श उपयोजित यापैकी नाही

- vi) _____ is a small media used in corporate communication.
 कॉर्पोरेट संवादात _____ याचा वापर लघु मध्यम म्हणू केला जातो.
- a) Radio
रेडिओ
- b) Print
मुद्रण
- c) Cultural Programme
सांस्कृतिक कार्यक्रम
- d) None of these
यापैकी नाही
- vii) Corporate communication creates proper relation between _____
 कॉर्पोरेट संवाद हा _____ यांमध्ये नाते निर्माण करते.
- a) Corporate and Public
कॉर्पोरेट आणि जन
- b) Media and Public
माध्यम आणि जन
- c) Both a) and b)
दोन्ही a) आणि b)
- d) None of these
यापैकी नाही
- viii) Corporate communication creates favourable impression about _____
 कॉर्पोरेट संवाद _____ च्या बाबतील अनुकूल ठसा निर्माण करते.
- a) Person
व्यक्ती
- b) Product
उत्पादन
- c) Institution
संस्था
- d) All of these
यापैकी सर्व
- xi) Ivy Lee and _____ established the first definition of relations.
 आयव्ही ली आणि _____ यांनी जनसंपर्काची पहिली व्याख्या प्रस्थापित केली.
- a) Edward Louis Bernays
एडवर्ड लुईस बर्नस
- b) David Scott
डिव्हिड स्कॉट
- c) Scott M. Cutlip
स्कॉट एम. कटलीप
- d) None of these
यापैकी नाही
- x) Corporate 'Personality' is relate with _____
 कॉर्पोरेट व्यक्तिमत्त्व _____ शी संबंधित आहे.
- a) Organizational culture
संस्थात्मक संस्कृती
- b) Logo
लोगो
- c) Symbols
चिन्हे
- d) None of these
यापैकी नाही
- xi) _____ of the following dimension is not used by people to articulate
 their image of an organization.
 खालीलपैकी _____ हा पैलू लोकांद्वारे संस्थेच्या प्रतिमेस चालना देण्यासाठी
 वापरत नाही.
- a) Dynamic
डायनॅमिक
- b) Pleasing
सुखकारक
- c) Success
यशस्वी
- d) None of these
यापैकी नाही

xii) "Crystallizing Public Relations" is book authored by _____

क्रिस्टलायजिंग पब्लिक रिलेशन्स हे पुस्तक _____ यांनी लिहिले.

a) John Cass

जोहन कॅस

b) Edward Bernyas

एडवर्ड बर्नीस

c) Chris Fill

क्रिस फील

d) None of these

यापैकी नाही

xiii) There are three dimensions to Corporate Image, one of them is _____

कॉर्पोरेट प्रतिमेची तीन पैलू आहेत त्यापैकी --- है एक आहे.

a) Corporate

कॉर्पोरेट

b) Market

बाजार

c) Relational

सहसंबंध

d) None of these

यापैकी नाही

xiv) Communicating within the company is called as _____ communication.

कंपनीमधील संवादास _____ संवाद असे म्हणतात.

a) External

बाह्य

b) Internal

अंतर्गत

c) Company

कंपनी

d) None of these

यापैकी नाही

2. Write short notes (any four) :

12

संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

a) Organizational Culture

संस्थात्मक संस्कृती

b) Campaigns

मोहीम

c) House Styles

गृहशैली

d) Disasters

आपत्ती

e) Stake Holders.

लाभधारक.

3. Write the answers in **150 words (any four)** : **16**
 दिङ्शे शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :
 a) Write about issue management.
 समस्या व्यवस्थापना बिषयी लिहा.
 b) Write on topic 'Public Opinion'.
 जनमतया विषयावरती लिहा.
 c) What is Corporate Identity ?
 कॉर्पोरेट ओळख म्हणजे काय ?
 d) What are the symmetrical models of handling crisis ?
 संकट हाताळणीची प्रमाणबद्ध प्रतिमाने कोणती आहेत ?
 e) Write note on 'Public Relations and Change Management'.
 'जनसंपर्क आणि व्यवस्थापकीय बदल' या विषयावरती टीप लीहा.
4. Write answer in **250 words (any two)** : **14**
 अडीचशे शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :
 a) Discuss the importance of the corporate social responsibility ?
 कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारीच्या महत्वाची चर्चा करा.
 b) Discuss the factors of corporate image.
 कॉर्पोरेट प्रतिमेतील घटकांविषयी चर्चा करा.
 c) Explain the concept of media selection.
 माध्यमांची निवड संकल्पना स्पष्ट करा.
5. Write answer in **500 words (any one)** : **14**
 पाचशे शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :
 a) Write essay on topic 'Information Technology and Public Relations'.
 'माहिती तंत्रज्ञान आणि जनसंपर्क' या विषयीवरती निबंध लिहा.
 b) What is the role of Public relations and corporate communication in organizational development ?
 संस्थात्मक विकासात जनसंपर्क आणि कॉर्पोरेट संवादाची भूमिका काय आहे ?

Seat No.	
-------------	--

**M.A. (Mass Communication) (Semester – IV) Examination, 2014
ONLINE JOURNALISM (Paper – IV)**

Day and Date : Saturday, 22-11-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

N.B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Select the correct alternative.

14

योग्य पर्याय निवडा.

- 1) MSN, iGoogle, Net Vibes are _____
- a) Public Web Portals b) Websites
c) Private Web Portals d) None of these

एमएसएन, आय गूगल, नेट वाईब्स _____ आहेत.

- a) पब्लिक वेब पोर्टल्स b) वेबसाईट्स
c) प्रायवेट वेब पोर्टल्स d) यापैकी नाही

2) A blog is _____

- a) Personal journal b) Online dairy
c) Both a) and b) d) None of these

ब्लॉग _____ आहे.

- a) पर्सनल जर्नल b) ऑनलाईन डायरी
c) दोन्ही a) आणि b) d) यापैकी नाही

3) The term 'blogger' is coined by _____

- a) Evan Williams b) Robert Kanh
c) Peter Merholz d) None of these

'ब्लॉगर' ही संज्ञा _____ यांनी प्रचलित केली.

- a) इव्हान विल्यम्स b) रॉबर्ट कान्ह
c) पीटर मरहोल्स d) यापैकी नाही

2. Write short notes (**any four**) :

12

टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- 1) Social Websites
सामाजिक वेबसाईट्स
- 2) Multimedia
बहुमाध्यम
- 3) Cyber crimes
सायबर गुन्हेगारी
- 4) Image Editors
छायाचित्र संपादक
- 5) Online news collections
ऑनलाईन वृत्त संकलन.

3. Write the answers in **150 words (any four)** :

16

पुढील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दात लिहा (कोणतेही चार) :

- 1) Write the brief history of Internet.
इंटरनेटचा इतिहास थोडक्यात लिहा.
- 2) State the various uses of computer graphics.
संगणक ग्राफिक्सचे विविध उपयोग नमूद करा.
- 3) Define and discuss connectivity.
जोडणीची व्याख्या करून सविस्तार चर्चा करा.
- 4) What are web portals ? State how it is differ from Websites ?
वेबपोर्टल्स म्हणजे काय ? वेबसाईट्स पासून ते कसे भिन्न आहेत ते नमूद करा.
- 5) State the social impact of Online Journalism.
ऑनलाईन पत्रकारितेचे सामाजिक परिणाम विशद करा.

4. Write the answers in **250 words (any two)** : **14**

पुढील प्रश्नांची उत्तरे २५० शब्दात लिहा : (कोणतेही दोन)

1) State the merits and demerits of Online Journalism.

ऑनलाईन पत्रकारितेचे फायदे-तोटे नमूद करा.

2) Discuss in detail about the characteristics of Online Journalist.

ऑनलाईन पत्रकाराच्या गुण वैशिष्ट्यांची सविस्तर चर्चा करा.

3) What is Webmaster ? State in detail about his working ?

वेबमास्टर म्हणजे काय ? त्याच्या कामाची सविस्तर माहिती द्या.

5. Write the answer in **500 words** : **14**

पुढील प्रश्नाचे उत्तर ५०० शब्दात लिहा :

1) Describe the nature of the working of Online News Editors.

ऑनलाईन वृत्तसंपादकाच्या कामाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

OR/किंवा

Discuss about the change in newspapers, which takes place spreading of Online Journalism.

ऑनलाईन पत्रकारितेच्या प्रसारामुळे वृत्तपत्रांमध्ये झालेल्या बदलाची चर्चा करा.

Seat No.	
-------------	--

M.A. (Mass Communication) (Semester – I) Examination, 2014
Paper – III : REPORTING AND EDITING

Day and Date : Wednesday, 19-11-2014

Max. Marks : 70

Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

N.B. : i) **All questions are compulsory.**

ii) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Choose correct alternative.

14

योग्य पर्याय निवडा.

i) A news story about budget of state is

राज्याच्या अर्थसंकल्पाच्या संदर्भातील बातमी _____ असते.

a) Hard News

b) Soft News

कठीण बातमी

साधी बातमी

c) Investigative News

d) None of these

शोध बातमी

यापैकी एकही नाही

ii) 'Amitabh Bachchan decided to enter the politics' ? This news is related to

_____ news value.

'अमिताभ बच्चन यांनी राजकारणात प्रवेश करण्याचा निर्णय घेतला' ही बातमी _____ बातमी मूल्याशी निगडित आहे.

a) Conflict

b) Proximity

संघर्ष

समीपता

c) Prominence

d) None of these

महात्म्य

यापैकी एकही नाही

iii) _____ decides the matter published on editorial page.

संपादकीय पानावर प्रसिद्ध केल्या जाणाऱ्या मजकुराचा निर्णय _____ घेतात.

a) Editor

संपादक

c) Assistant Editor

सह संपादक

b) Sub-Editor

उप संपादक

d) News Editor

वृत्त संपादक

iv) _____ writes assignment diary.

असाइनमेंट डायरीतील नोंदी _____ करतात.

a) News Editor

वृत्त संपादक

c) Assistant Editor

सह संपादक

b) Chief Reporter

मुख्य वार्ताहर

d) None of these

यापैकी एकही नाही

v) Instructions about design and language of newspaper are given in

वृत्तपत्राची सजावट, भाषा इत्यादी बाबतच्या सूचना _____ मध्ये असतात.

a) Assignment diary

असाइनमेंट डायरी

c) Editor's Diary

संपादकाची नोंदवही

b) Style Book

शैली पुस्तिका

d) None of these

यापैकी एकही नाही

vi) 'Leader Article' is also known as

लीडर आर्टिकलला _____ असेही म्हणतात.

a) Feature Article

फिचर आर्टिकल

b) Middle Article

मिडल आर्टिकल

c) Side Article

साईड आर्टिकल

d) None of these

यापैकी एकही नाही

vii) Bob Woodward and Karl Bernsten investigated

बॉब वुडवर्ड व कार्ल बर्नस्टेन यांनी _____ प्रकरण शोधले.

a) Coal Gate

कोल गेट

b) Water Gate

वॉटर गेट

c) Silver Gate

सिल्वर गेट

d) None of these

यापैकी एकही नाही

viii) A headline of news appeared above the name of newspaper on front page is

वृत्तपत्राच्या पहिल्या पानावर वृत्तपत्राच्या नावाच्या वर एखाद्या बातमीचा मथळा छापला जातो

त्यास _____ म्हणतात.

a) Print Line

प्रिंट लाईन

b) By Line

बाय लाईन

c) Sky Line

स्काय लाईन

d) None of these

यापैकी एकही नाही

ix) 'Provincian Desk' in the newspaper deals with

वृत्तपत्रातील प्रादेशिक विभाग _____ च्या संदर्भात कार्य करतो.

a) National News
राष्ट्रीय बातम्या	b) Rural News
ग्रामीण बातम्या
c) International News
आंतरराष्ट्रीय बातम्या	d) None of these
यापैकी एकही नाही

x) Lead of any news generally written in

कोणत्याही बातमीचा शिरोभाग साधारणतः _____ मध्ये लिहिला जातो.

a) 3-4 lines
तीन ते चार ओळीत	b) 4-7 lines
चार ते सात ओळीत
c) 8-10 lines
आठ ते दहा ओळीत	d) None of these
यापैकी एकही नाही

xi) A time given to each department in newspaper to complete today's work is

वृत्तपत्रातील प्रत्येक विभागास आजचे काम संपविण्यास वेळ निश्चित करून दिलेली असते त्यास _____ म्हणतात.

a) Time Line
टाईम लाईन	b) Print Line
प्रिंट लाईन
c) Dead Line
डेड लाईन	d) None of these
यापैकी एकही नाही

xii) News-Editor is responsible for _____ in newspaper.

वृत्तसंपादक हा वृत्तपत्रातील _____ ला जबाबदार असतो.

a) All matter

b) All News

सर्व मजकूर

सर्व बातम्या

c) All Pictures

d) None of these

सर्व छायाचित्रे

यापैकी एकही नाही

xiii) A particular territory assigned to a reporter for news gathering is

वृत्त संकलनासाठी वार्ताहरास ठराविक विभाग निश्चित करून दिला जातो त्यास _____ म्हणतात.

a) Desk

b) Beat

डेस्क

बीट

c) Anchor

d) None of these

अँकर

यापैकी एकही नाही

xiv) News Library is also known as

बातमी ग्रंथालयाला _____ असेही म्हटले जाते.

a) Obituary

b) Reference Section

ऑबिच्युरी

रेफरन्स सेक्शन

c) Morgue

d) None of these

मॉर्ग

यापैकी एकही नाही

2. Write short notes (any four) :

12

संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

a) Investigative News

शोध बातमी

b) Style Book

शैली पुस्तिका

c) Human Interest story

मानवी आस्थेची बातमी

d) Middle

मिडल

e) Assitant Editor

सह संपादक

3. Write answer in **150** words (**any four**) :

16

150 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :

a) What are the new values ?

बातमीची मूल्ये कोणती ?

b) What are the duties of Chief Reporter ?

मुख्य वार्ताहराची कामे कोणती ?

c) Describe the working of 'Sports Desk'.

क्रीडा विभागाच्या कार्याचा तपशील सांगा.

d) Who decides banner every day ? How ?

बॅनर बाबत दररोज कोण निर्णय घेते ? कसा ?

e) What is your understanding about 'plate making' ?

प्लेट मेकिंग बाबत तुमचे आकलन काय आहे ?

4. Write answer in **250** words (**any two**) : **14**

250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

a) Describe various types of headlines.

मथळ्यांचे विविध प्रकार सांगा.

b) What is Lay-out ? Why it is important ?

मांडणी म्हणजे काय ? ती का महत्वाची असते ?

c) How RTI is useful for a reporter ?

वार्ताहरासाठी माहिती अधिकार कायदा कसा उपयुक्त आहे ?

5. Discuss various types of head, giving suitable examples. **14**

योग्य उदाहरणे देऊन शिरोभागाच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.

OR/किंवा

With the help of various definitions explain the concept of news.

विविध व्याख्यांच्या मदतीने बातमीची संकल्पना स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

M.A. Mass Communication (Semester – I) Examination, 2014
Paper – IV : ADVERTISING AND PUBLIC RELATIONS

Day and Date : Friday, 21-11-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Max. Marks : 70

N.B. : i) **All questions are compulsory.**
ii) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Choose correct alternative.

14

योग्य पर्यायाची निवड करा.

i) 'Aaj Kuch Tufani Ho Jaye' is _____ of an advertisement.

'आज कुछ तुफानी हो जाये' ही जाहिरातीची _____ आहे.

a) Headline

शीर्षक

b) Slogan

घोषणा

c) Jingle

जिंगल

d) None of these

यापैकी एकही नाही

ii) Colour theme of a corporate building is related to

एखाद्या कार्पोरेटच्या इमारतीची रंग योजना _____ शी निगडित असते.

a) Image

प्रतिमा

b) Identity

ओळख

c) Personality

व्यक्तिमत्व

d) None of these

यापैकी एकही नाही

iii) Advertisement is _____ publicity.

जाहिरात म्हणजे _____ प्रसिद्धी होय.

a) Free

मोफत

b) Wide

अमाप

c) Paid

पैसे भरून केलेली

d) None of these

यापैकी एकही नाही

iv) Advertisement of a refrigerator is to _____ type of advertisement.

रेफ्रिजिरेटरची जाहिरात ही _____ या जाहिरात प्रकारात येते.

a) Consumer

ग्राहक

b) Industrial

औद्योगिक

c) Professional

व्यावसायिक

d) None of these

यापैकी एकही नाही

v) 'Sunday Ke Sunday Roj Khao Ande' is _____ type of advertisement.

'संडे के संडे रोज खाओ अंडे' ही _____ प्रकारची जाहिरात आहे.

a) Consumer

ग्राहक

b) Professional

व्यावसायिक

c) Public Service

जनसेवा

d) Trade

व्यापार

vi) 'Press Kit' given in _____ to the reporters.

वार्ताहरांना _____ च्या वेळी प्रेस किट देण्यात येते.

a) Press Brief

प्रेस ब्रीफ

b) Press Conference

प्रेस कॉन्फरन्स

c) Meet the Press

मीट द प्रेस

d) None of these

यापैकी एकही नाही

vii) PRSI is established in

_____ साली पी.आर.एस.आय.ची स्थापना झाली.

a) 1958

b) 1960

c) 1956

d) None of these/यापैकी एकही नाही

viii) Shareholders of a company belongs to _____ public.

एखाद्या कंपनीचे भागधारक _____ जनतेत (घटकात) समाविष्ट असतात.

a) Internal

अंतर्गत

b) External

बाह्य

c) Partial

अंशतः

d) None of these

यापैकी एकही नाही

ix) A authority for redressal of complaints related to advertisements are

जाहिरातींच्या संदर्भातील तक्रारी दूर करण्यासाठीची यंत्रणा _____ आहे.

a) N B A
एन.बी.ए.	b) A B C
ए.बी.सी.
c) A S C I
ए.एस.सी.आय.	d) None of these
यापैकी एकही नाही

x) Small advertisements measured on basis of words are known as

शब्दांच्या आधारे मोजमाप केल्या जाणाऱ्या वृत्तपत्रातील जाहिरातींना _____ म्हणतात.

a) Display
सजावटी	b) Classified
वर्गीकृत
c) Corporate
कार्पोरेट	d) None of these
यापैकी एकही नाही

xi) Lobbying is _____ business in India.

लॉबींग हा व्यवसाय भारतात _____ आहे.

a) Legal
कायदेशीर	b) Illegal
बेकायदेशीर
c) Ethical
नैतिक	d) None of these
यापैकी एकही नाही

xii) 'Open House' is _____ tool of PR.

'ओपन हाऊस' हे जनसंपर्काचे _____ साधन आहे.

a) Written
लिखित	b) Audio-Visual
दृक श्राव्य
c) Special
विशेष	d) None of these
यापैकी एकही नाही

xiii) 'House Journal' of DGIPR is

माहिती जनसंपर्क महासंचालनालयाचे गृहपत्र _____ आहे.

a) Lokpatra
लोकपत्र	b) Lokrajya
लोकराज्य
c) Lokprabha
लोकप्रभा	d) None of these
यापैकी एकही नाही

xiv) Commission given to Advertising Agency for any advertisement by newspaper is

जाहिरात संस्थेला वृत्तपत्राकडून प्रत्येक जाहिराती मागे _____ कमिशन दिले जाते.

a) 10 Percent
10 टक्के	b) 15 Percent
15 टक्के
c) 20 Percent
20 टक्के	d) None of these
यापैकी एकही नाही

2. Write short notes (any four) :

12

संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- a) Open House
ओपन हाऊस
- b) PR for Defence
संरक्षण क्षेत्रासाठी जनसंपर्क
- c) Press Conference
पत्रकार परिषद
- d) ASCI
ए.एस.सी.आय.
- e) Lobbying.
लॉबिंग.

3. Write answer in **150** words (**any four**) :

16

150 शब्दात उत्तरे द्या.

a) What are the benefits of advertising ?

जाहिरातीचे फायदे कोणते आहेत ?

b) What are the qualities of a PRO ?

जनसंपर्क अधिकाऱ्याच्या अंगी कोणते गुण असावेत ?

c) Describe the types of 'House Journal'.

गृहपत्राचे प्रकार विशद करा.

d) What is the role of DAVP ?

डी.ए.व्ही.पी.चे कार्य काय आहे ?

e) What is your understanding about 'Mahanews' ?

'महान्यूज' बद्दल तुमचे आकलन काय आहे ?

4. Write answer in **250** words (**any two**) :

14

250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

a) Explain the concept of PR giving any two definitions.

दोन व्याख्या सांगून जनसंपर्काची संकल्पना स्पष्ट करा.

b) Differentiate between PR for private sector and public sector.

खाजगी क्षेत्रातील जनसंपर्क व सार्वजनिक क्षेत्रातील जनसंपर्क यातील फरक स्पष्ट करा.

c) What is the code of conduct for an advertisement ?

जाहिरातीसाठी कोणती आचार संहिता आहे ?

5. What are the various departments in an Advertising Agency ? Give details about the working of each department. 14

जाहिरात संस्थेतील विविध विभाग कोणते ? या प्रत्येक विभागाच्या कार्याचा तपशील द्या.

OR/किंवा

Describe various tools of PR. Which tool is more effective according to you ?

जनसंपर्काची विविध साधने कोणती ? तुमच्या मते कोणते साधन अधिक प्रभावी आहे ?

Seat No.	
-------------	--

**M.A. (Mass Comm.) (Sem. – I) Examination, 2014
WRITING AND COMMUNICATION SKILLS, CURRENT AFFAIRS
(Paper – V)**

Day and Date : Monday, 24-11-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Total Marks : 70

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Choose the correct alternative :

14

योग्य पर्याय निवडा.

- 1) The second world war was started in _____
a) 1938 b) 1945 c) 1939 d) 1941
दुसरे महायुद्ध _____ मध्ये सुरू झाले.
a) १९३८ b) १९४५ c) १९३९ d) १९४१
- 2) The first atom bomb dropped on Hiroshima on _____
a) 6th August 1944 b) 6th August 1945
c) 6th August 1946 d) None of these
हिरोशिमावर पहिला अणुबॉम्ब _____ रोजी टाकला.
a) ६ ऑगस्ट १९४४ b) ६ ऑगस्ट १९४५
c) ६ ऑगस्ट १९४६ d) यापैकी नाही
- 3) UNO is established on _____
a) 25th Oct. 1945 b) 23rd Oct. 1945
c) 24th Oct. 1945 d) 22nd Oct. 1945
'युनो'ची स्थापना _____ रोजी झाली.
a) २५ ऑक्टोबर १९४५ b) २३ ऑक्टोबर १९४५
c) २४ ऑक्टोबर १९४५ d) २२ ऑक्टोबर १९४५
- 4) How many elected MLA's in Maharashtra Assembly ?
a) 290 b) 288 c) 289 d) 250
महाराष्ट्र विधानसभेत निवडून आलेले सदस्य किती असतात ?
a) २९० b) २८८ c) २८९ d) २५०

- 5) _____ is the writer of 'freedom at midnight.'
- a) Khushwant Singh
b) Mahatma Gandhi
c) Larry Collins and Dominique Lapiye
d) None of these
- 'मध्यरात्रीचे स्वातंत्र्य' चे लेखन _____ हे आहेत.
- a) खुशवंत सिंग
b) महात्मा गांधी
c) लॅरी कॉलिनस आणि डॉमिनिक लॅपिए
d) यापैकी नाही
- 6) Rupert Murdoch is related with _____
- a) CNN
b) BBC
c) Star network
d) ETV
- रूपर्ट मर्डॉक हे _____ शी संबंधित आहेत.
- a) सीएनएन
b) बीबीसी
c) स्टार नेटवर्क
d) ईटीव्ही
- 7) _____ is the writer of the 'Asian Drama' ?
- a) Jawaharlal Nehru
b) Mahatma Gandhi
c) Gunnar Mirdal
d) None of these
- _____ हे 'एशियन ड्रामा' चे लेखक आहेत.
- a) जवाहरलाल नेहरू
b) महात्मा गांधी
c) गुन्नार मिरदाल
d) यापैकी नाही
- 8) _____ is the writer of 'Jana Gana Mana'.
- a) Bankimchandra Chattarji
b) Rabindranath Tagore
c) Mahatma Gandhi
d) None of these
- _____ यांनी 'जन गण मन' लिहिले.
- a) बंकिमचंद्र चटर्जी
b) रविंद्रनाथ टागोर
c) महात्मा गांधी
d) यापैकी नाही
- 9) National Commission for women is established in _____
- a) 1990
b) 1992
c) 1991
d) 1967
- राष्ट्रीय महिला आयोगाची स्थापना _____ मध्ये झाली.
- a) १९९०
b) १९९२
c) १९९१
d) १९६७
- 10) _____ is the village working institute.
- a) Gramsabha
b) Grampanchayat
c) Panchayat Samiti
d) None of these
- _____ ही गावाचा कारभार चालविणारी संस्था आहे.
- a) ग्रामसभा
b) ग्रामपंचायत
c) पंचायत समिती
d) यापैकी नाही

11) Sangola is famous for _____

- a) Cotton b) Pomegranate
c) Flower farming d) None of these

_____ साठी सांगोला प्रसिद्ध आहे.

- a) कापूस b) डाळिंब c) फूलशेती d) यापैकी नाही

12) Sant Vidyapith is established in _____

- a) Paithan b) Pandharpur
c) Alandi d) Pune

_____ येथे संत विद्यापीठ स्थापन केले आहे.

- a) पैठण b) पंढरपूर c) आळंदी d) पुणे

13) _____ is the Governor of RBI.

- a) Raghuram Rajan b) Subbarao
c) Vimal Jalan d) None of these

आरबीआय चे गव्हर्नर _____ हे आहेत.

- a) रघुराम राजन b) सुब्बाराव c) विमल जालन d) यापैकी नाही

14) Whose signature is on one rupee note ?

- a) Finance Secretary b) Governor of RBI
c) Finance Minister d) None of these

एक रूपयाच्या नोटेवर कोणाची स्वाक्षरी असते ?

- a) वित्त सचिव b) आरबीआयचे गव्हर्नर
c) वित्त मंत्री d) यापैकी नाही

2. Write short notes (any four) :

12

टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :

1) Gram sabha

ग्रामसभा

2) World Bank

जागतिक बँक

3) First World War

पहिले महायुद्ध

4) UNO

युनो

5) Terrorism.

दहशतवाद.

3. Write the answers in **150 words (any four)** : **16**
 पुढील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दात लिहा (कोणतेही चार) :
- 1) Explain the various types of the newspaper writings.
वृत्तपत्र लेखनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
 - 2) State the importance of 'background information'.
'बॅकग्राउंड इन्फॉर्मेशन'चे महत्त्व विशद करा.
 - 3) State in detail the various types of communication.
संवादाचे विविध प्रकार सविस्तर नमूद करा.
 - 4) Write in detail the functioning of Zilla Parishad.
जिल्हा परिषदेच्या कामकाजाबाबत सविस्तर लिहा.
 - 5) State the reasons of Second World War.
दुसऱ्या महायुद्धाची कारणे सांगा.
4. Write the answers in **250 words (any two)** : **14**
 पुढील प्रश्नांची उत्तरे २५० शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) :
- 1) Discuss in detail about the 'Food Security Bill'.
अन्न सुरक्षा विधेयकाबाबत सविस्तर चर्चा करा.
 - 2) Write an essay on 'Solapur University's Youth Festival'.
'सोलापूर विद्यापीठाचा युवा महोत्सव' यावर निबंध लिहा.
 - 3) Write a speech on 'Child Labour'.
'बाल कामगार' या विषयावर भाषण लिहा.
5. Write the answer in **500 words**. **14**
 पुढील प्रश्नाचे उत्तर ५०० शब्दात लिहा.
 Highlight on International Rural Woman's Day.
 'आंतरराष्ट्रीय ग्रामीण महिला दिन' यावर प्रकाश टाका.
- OR/किंवा**
- 'Media's are the fourth estate of Democracy' – Discuss.
 माध्यमे लोकशाहीचा चौथा खांब आहेत – चर्चा करा.
-